

Alena Kvasilová

**ANATOMICKÝ
ÚSTAV**

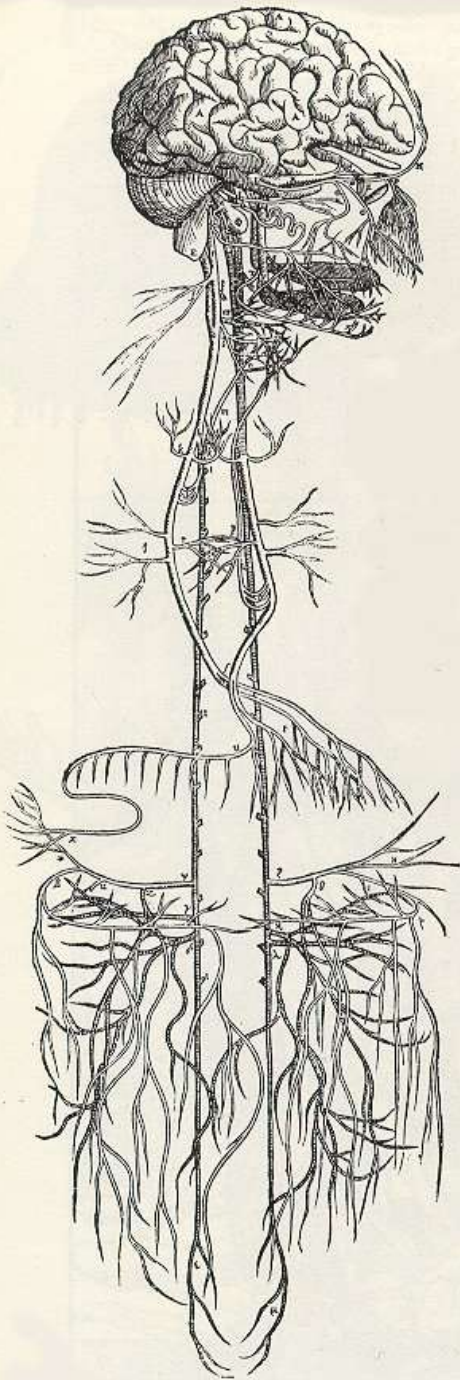
1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

**PŘEDNÁŠKA Z ANATOMIE
PRO POSLUCHAČE VŠECH
BAKALÁŘSKÝCH OBORŮ**

**OBECNÁ STAVBA NERVOVÉ TKÁNĚ
PŘEHLED MÍŠNÍCH NERVŮ
REFLEXNÍ OBLOUK**

NERVOVÝ SYSTÉM CNS + PNS (+ ANS)

**SPECIALIZOVANÁ
INTEGRAČNÍ A REGULAČNÍ
SOUSTAVA ORGANISMU**

NEURON

**PERIKARYON (SOMA), NUKLEUS, NUKLEOLUS
DENDRITY, AXON**

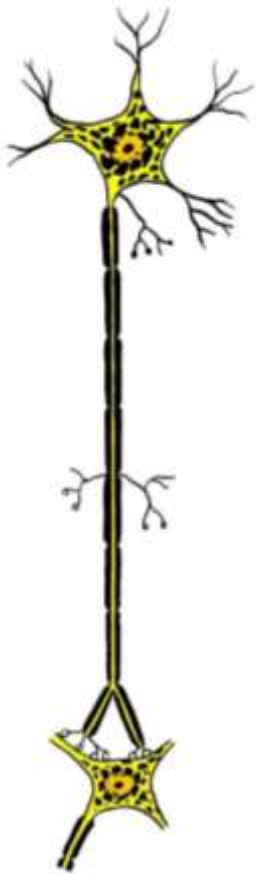
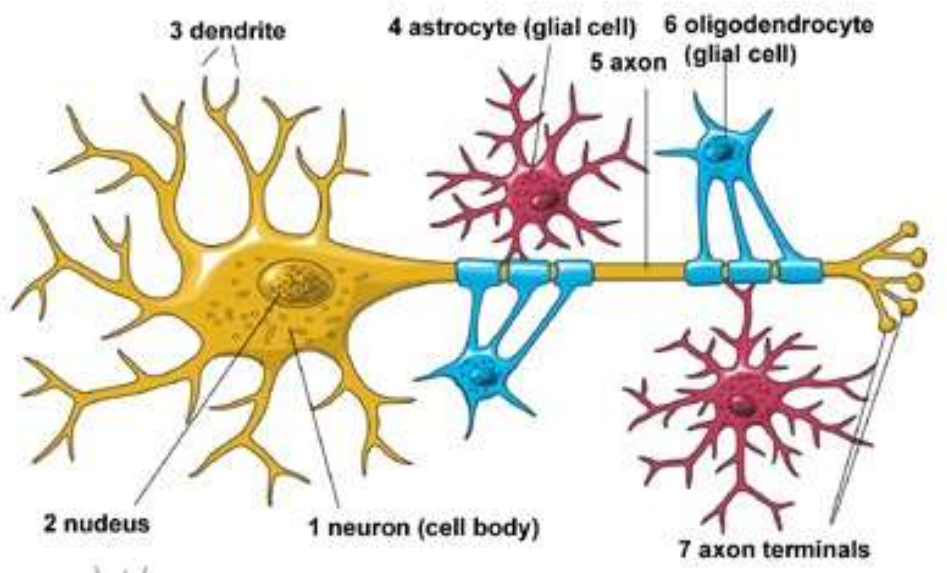
AXONÁLNÍ TRANSPORT (RETRO/ANTEROGRÁDNÍ)

**GLIE: ASTROCYTY, OLIGODENDROCYTY/
SCHWANNOVY BUŇKY, MIKROGLIE, EPENDYM**

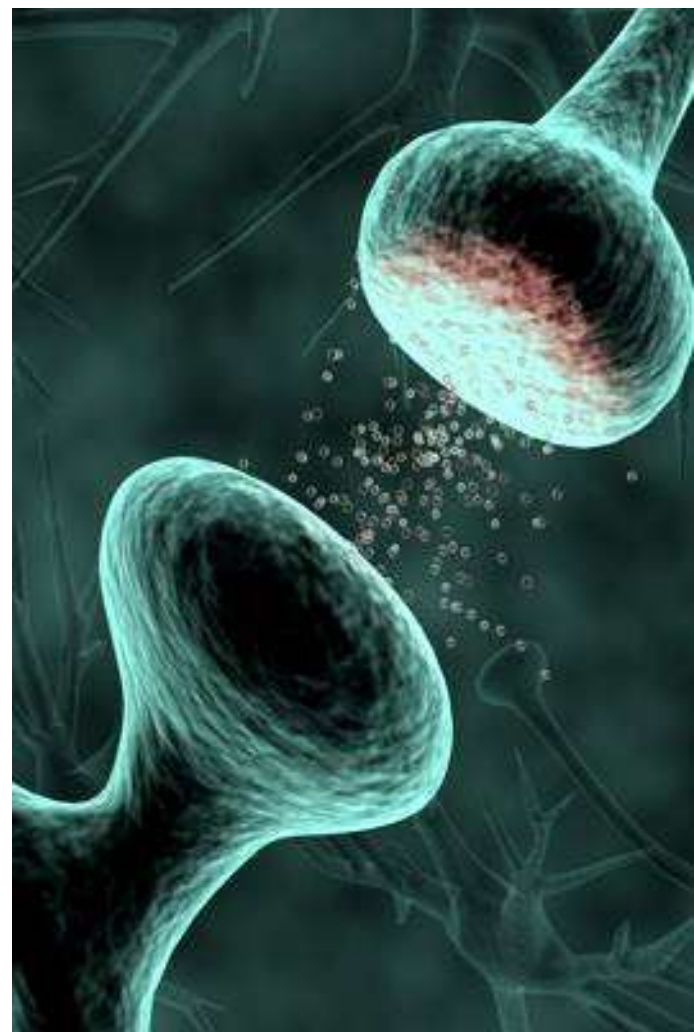
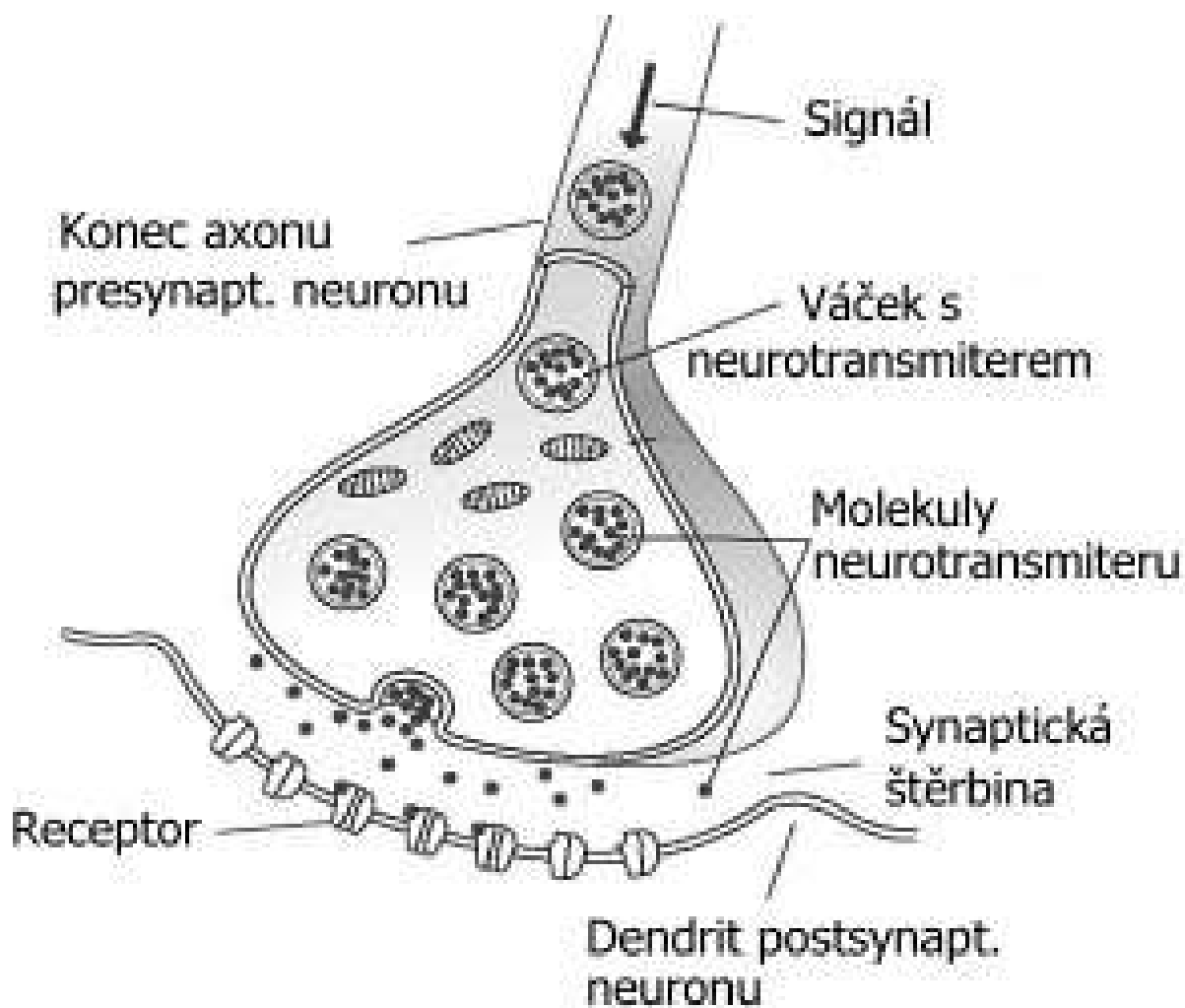
MYELINOVÁ POCHVA, RANVIEROVY ZÁŘEZY

VZRUCH, AKČNÍ POTENCIÁL, DE-/RE-POLARIZACE

NEURON

SYNAPSE

TYPY SYNAPSÍ

- **CHEMICKÁ**

naprostá většina, jednosměrná, pomalejší, regulovatelná

– neurotransmitter x receptor

- **ELEKTRICKÁ**

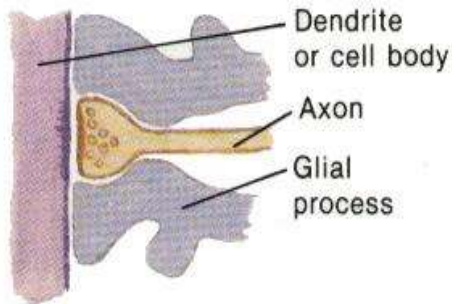
vzácná, přímý přestup elektrického náboje, obousměrná, rychlá

– gap junction (srdce)

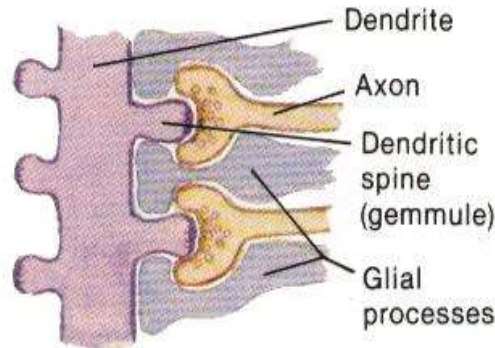
A) SYNAPSE INTERNEURONOVÁ

**AXODENDRITICKÁ, AXOSOMATICKÁ,
AXOAXONÁLNÍ, DENDRODENDRITICKÁ,
SOMATODENDRITICKÁ, SOMATOSOMATICKÁ**

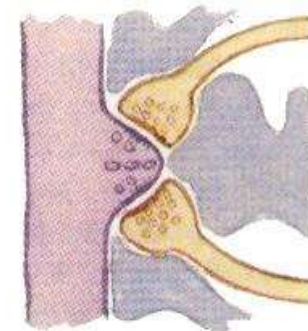
Types of Synapses

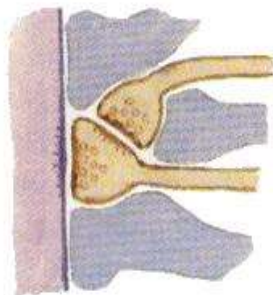
A. Simple axodendritic or axosomatic synapse

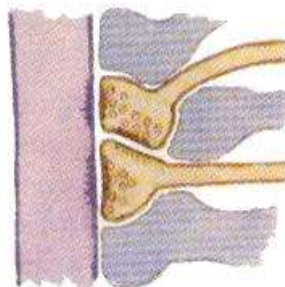
B. Dendritic spine synapses

C. Dendritic crest synapse

D. Simple synapse plus axoaxonic synapse

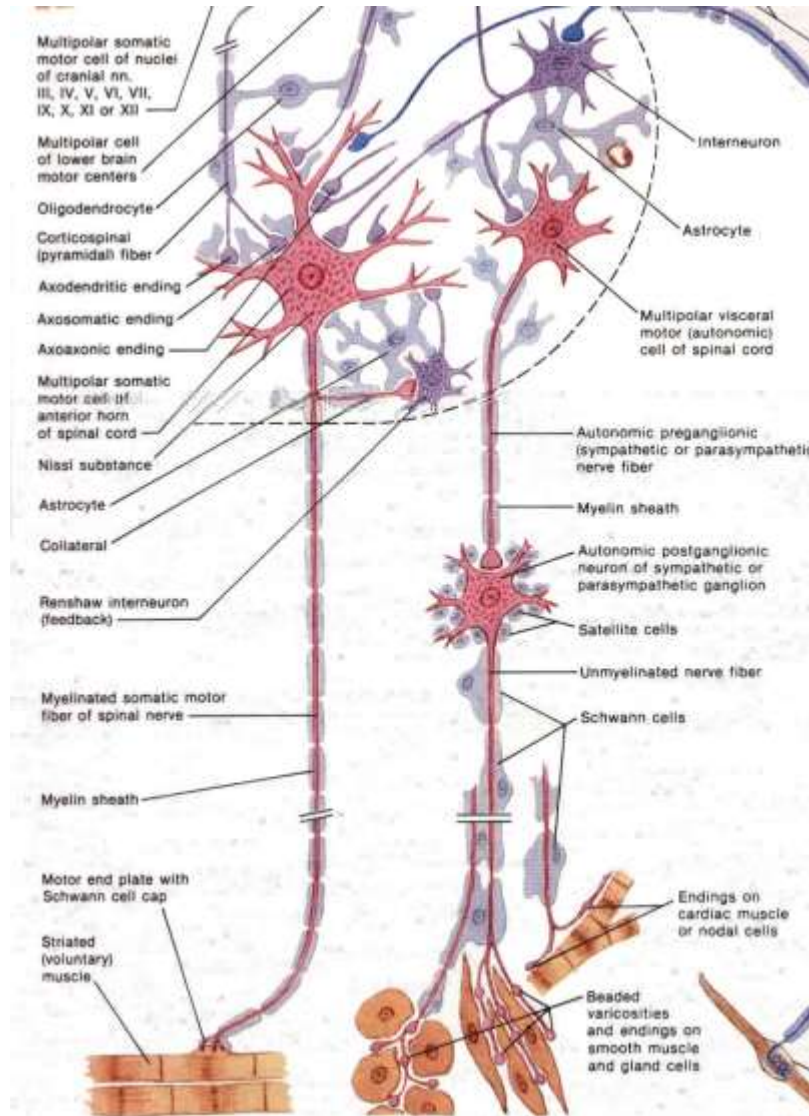

E. Combined axoaxonic and axodendritic synapse

F. Varicosities ("boutons en passant")

B) SYNAPSE MEZI NEURONEM A VÝKONNÝM ORGÁNEM

**motorická
ploténka**

**synapse
autonomních
nervů typu
„en passant“
na bb. hladké
svaloviny
či žlázy**

NEUROTRANSMITERY

MALÉ MOLEKULY

- acetylcholin
- noradrenalin, adrenalin, dopamin, serotonin, histamin
- glutamát, GABA, aspartát, glycin
- oxid dusnatý

VELKÉ MOLEKULY

- endorfiny, enkefaliny, substance P, nociceptin
- puriny
- kalcitonin a CGRP
- GHRH a somatostatin
- inzulín

AMINOKYSELINY

GABA, glycin – inhibiční

glutamát, aspartát – excitační

Znalost jednotlivých neurotransmiterů
(neuromodulátorů) a jejich receptorů
umožňuje jejich farmakologické ovlivnění

Regenerace v PNS

- 1. Wallerův zákon – degenerace
- 2. Wallerův zákon – regenerace

Lépe regenerují **vegetativní** vlákna, pak **sensitivní**, nejhůře **motorická**.

Podkladem je nepoškozené tělo neuronu a zachování kontinuity myelinové pochvy.

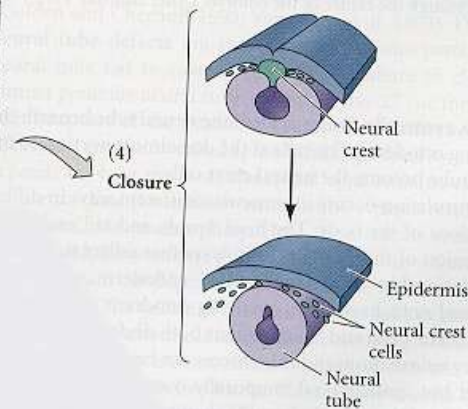
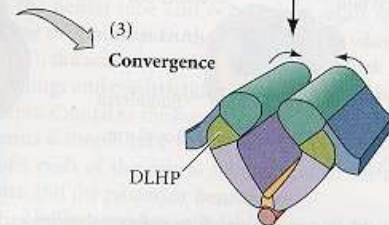
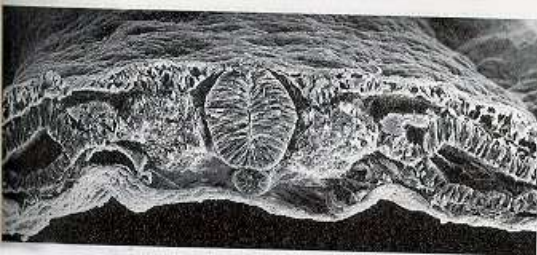
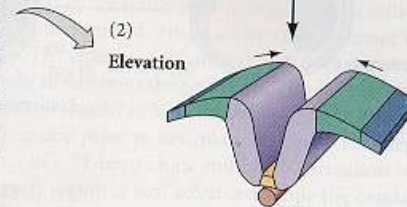
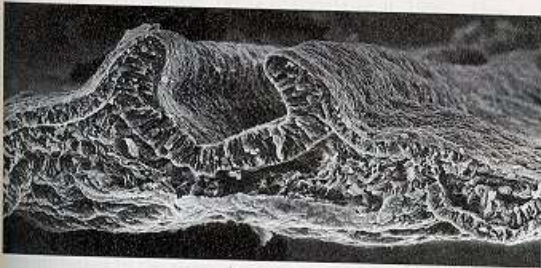
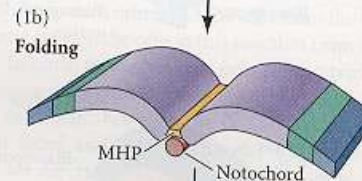
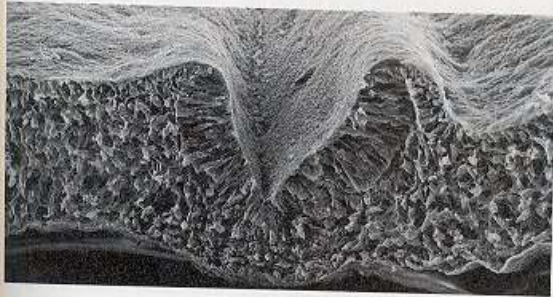
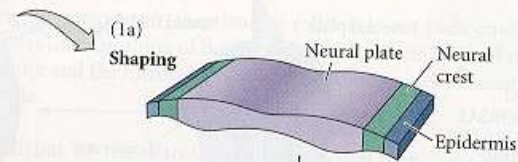
2 mm/3 dny, 3 týdny zdržení v jizvě

nervosvalová ploténka vydrží bez inervace 6 měsíců, poté zaniká

Regenerace v CNS

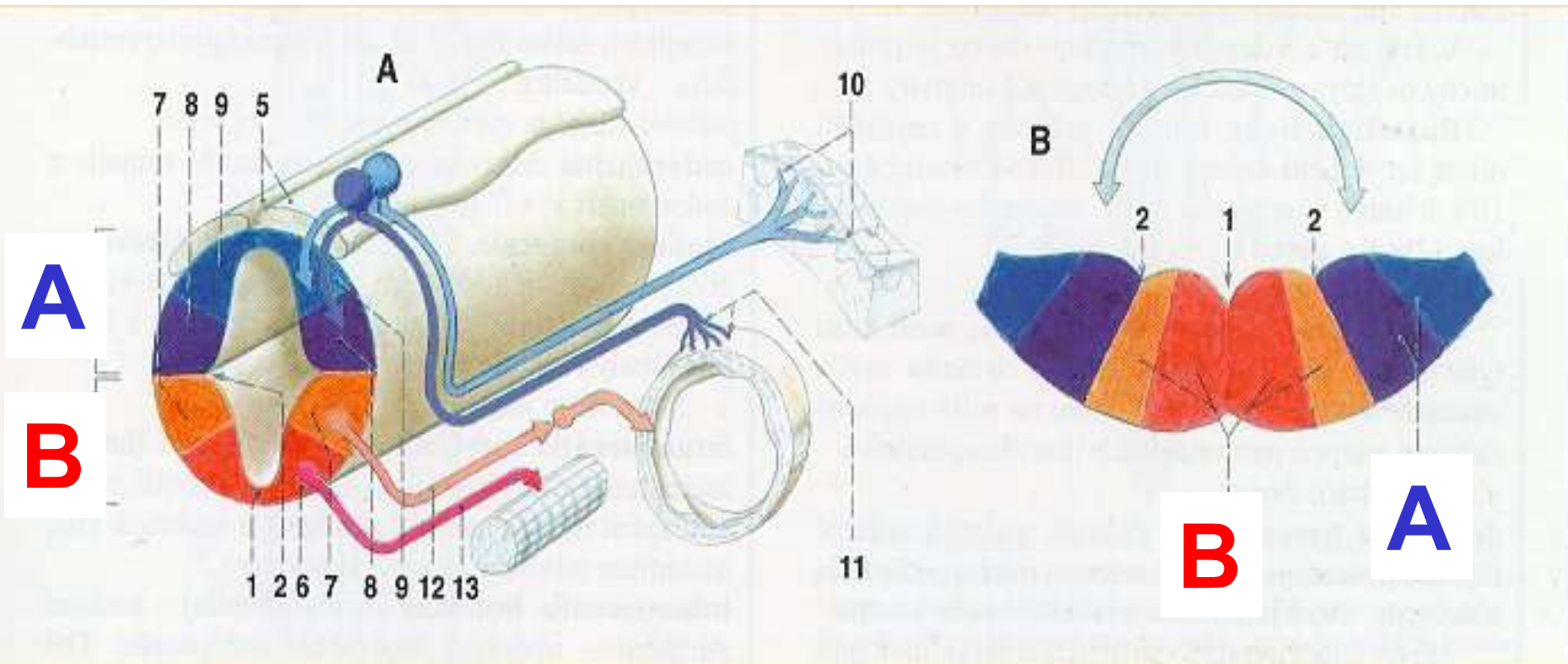
- ❖ není možná (výzkum) - **NOGO protein (oligodendrocyty)**
- ❖ **ohromná plasticita za vývoje**
- ❖ **gliová jizva (astrocyty)**
- ❖ **kmenové buňky v subventrikulární vrstvě a v regio olfactoria**

Vývoj NS

**neurální
ploténka,
neurulace,
neurální lišta**

Vývoj NS – neurální trubice

Alární ploténka - **senzitivní zóna**

Sulcus limitans

Basální ploténka - **motorická zóna**

SMÍŠENÝ NERV

1. SOMATO-MOTORIKA

2. VISCERO-MOTORIKA

3. SOMATO-SENSITIVITA

4. VISCERO-SENSITIVITA

NERVOVÝ SYSTÉM

```
graph TD; NS[NERVOVÝ SYSTÉM] --> CNS[CNS]; NS --> PNS[PNS]; CNS --> MOZEK[MOZEK]; CNS --> MÍCHA[MÍCHA]; PNS --> MOZKOMÍŠNÍ_NERVY[MOZKOMÍŠNÍ NERVY]; PNS --> AUTONOMNÍ_NERVY[AUTONOMNÍ NERVY]; MOZKOMÍŠNÍ_NERVY --> HLAVOVÉ_NERVY[HLAVOVÉ NERVY]; MOZKOMÍŠNÍ_NERVY --> MÍŠNÍ_NERVY[MÍŠNÍ NERVY];
```

CNS

MOZEK

MÍCHA

PNS

**MOZKOMÍŠNÍ
NERVY**

**AUTONOMNÍ
NERVY**

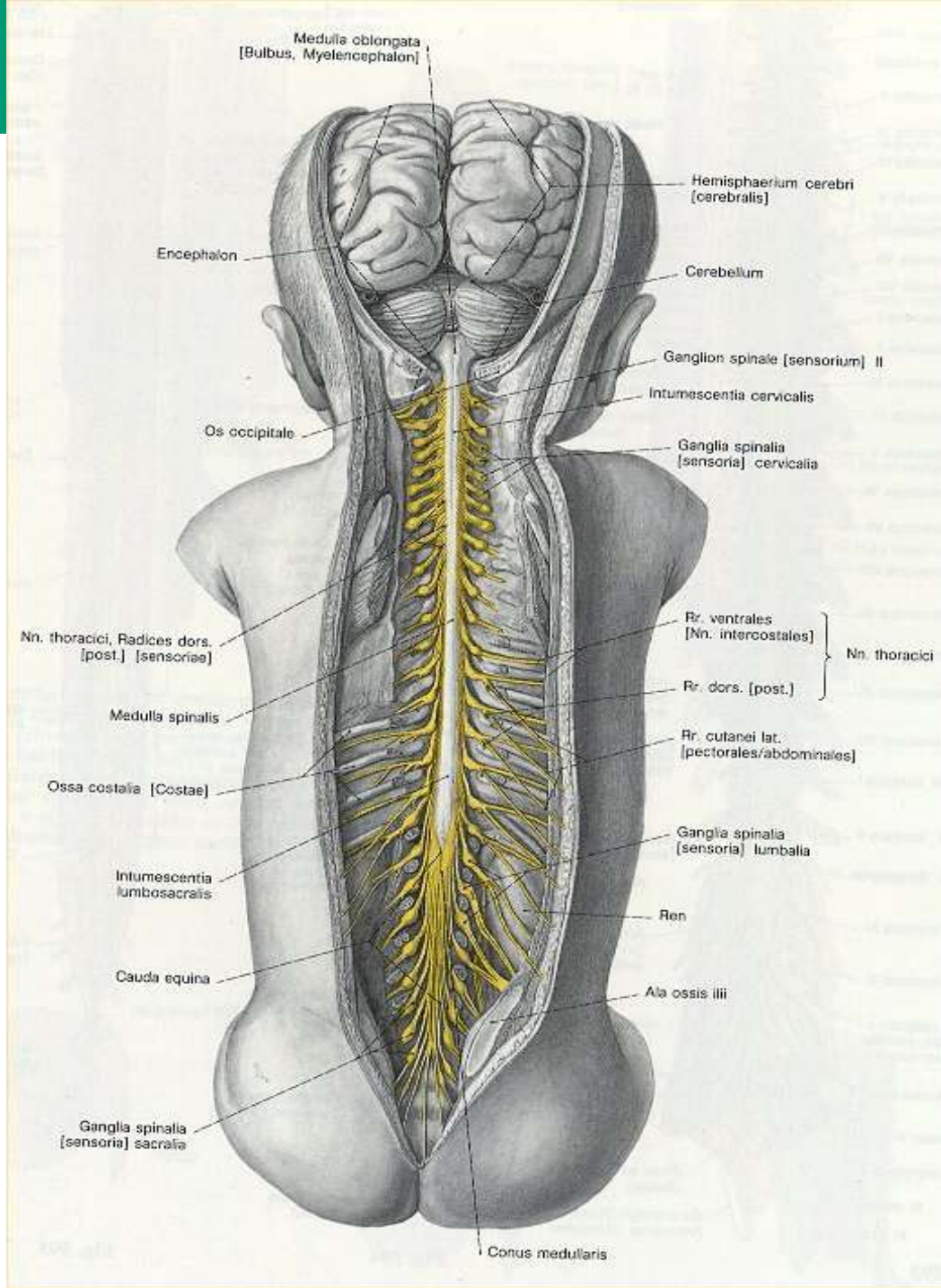
**HLAVOVÉ
NERVY**

**MÍŠNÍ
NERVY**

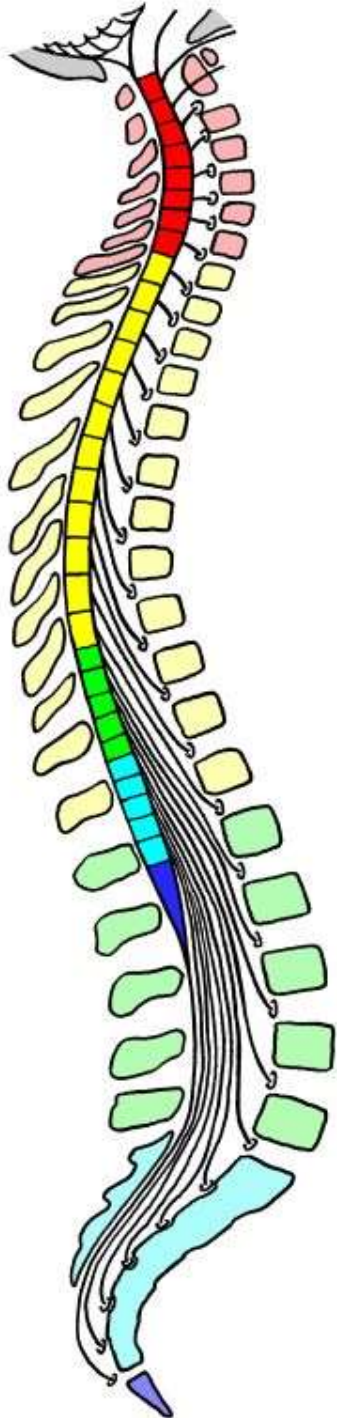
NN. SPINALES

**31 párů
smíšené nervy
(aff. + eff.)
spinální ggl. –
foramen
intervertebrale,
canalis sacralis**

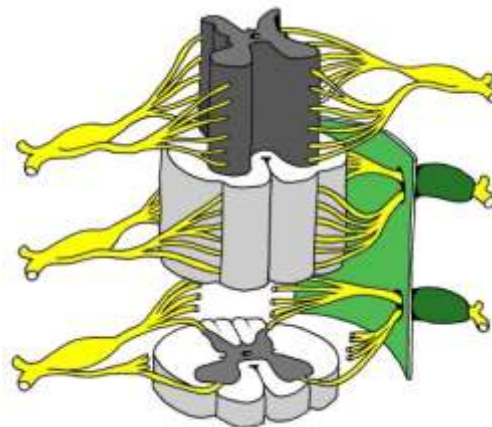
VERTEBROMEDULÁRNÍ TOPOGRAFIE

Vzájemný vztah míchy a páteře (vztah míšních segmentů a obratlů).
Mícha je kratší než páteřní kanál.

<i>Obratlové tělo</i>	<i>Míšní segment</i>
C1 – C4	C1 – C4
C5 – C6	C5 – C7
C7 – Th8	C8 – Th11
Th9 – Th10	Th12 – L3
Th11	L4 – L5
Th12 – L1	S1 – S5

(Chippaultovo pravidlo)

31 párů míšních nervů

C1-8
Th1-12
L1-5
S1-5
Co

Schéma páteřního kanálu a obalů míchy v úrovni C₄

mícha (medulla spinalis)
ve foramen vertebrale
(canalis vertebralis)

ganglion
spinale
na radix
posterior

radix
ventralis
míšního
nervu v
sulcus
nervi
spinalis

foramen
transversum s a.
et vv. vertebrales

corpus
vertebrae

proc.
spinosus

lamina
arcus
vertebrae

proc.
articularis
superior

proc.
transversus

NN. SPINALES – MÍŠNÍ NERVY

- MÍŠNÍ NERVY - vznik, spektrum vláken, větve
- AREAE RADICULARES et AREAE NERVINAE
- NERVI INTERCOSTALES
- PŘEHLED NERVOVÝCH PLETENÍ
  1. PLEXUS CERVICALIS
  2. PLEXUS BRACHIALIS
  3. PLEXUS LUMBOSACRALIS

Vlákna (smíšeného) periferního nervu

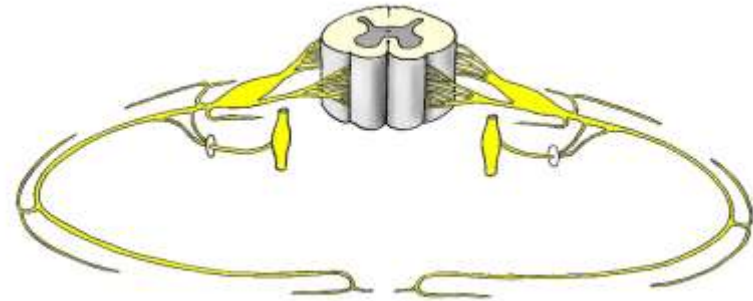
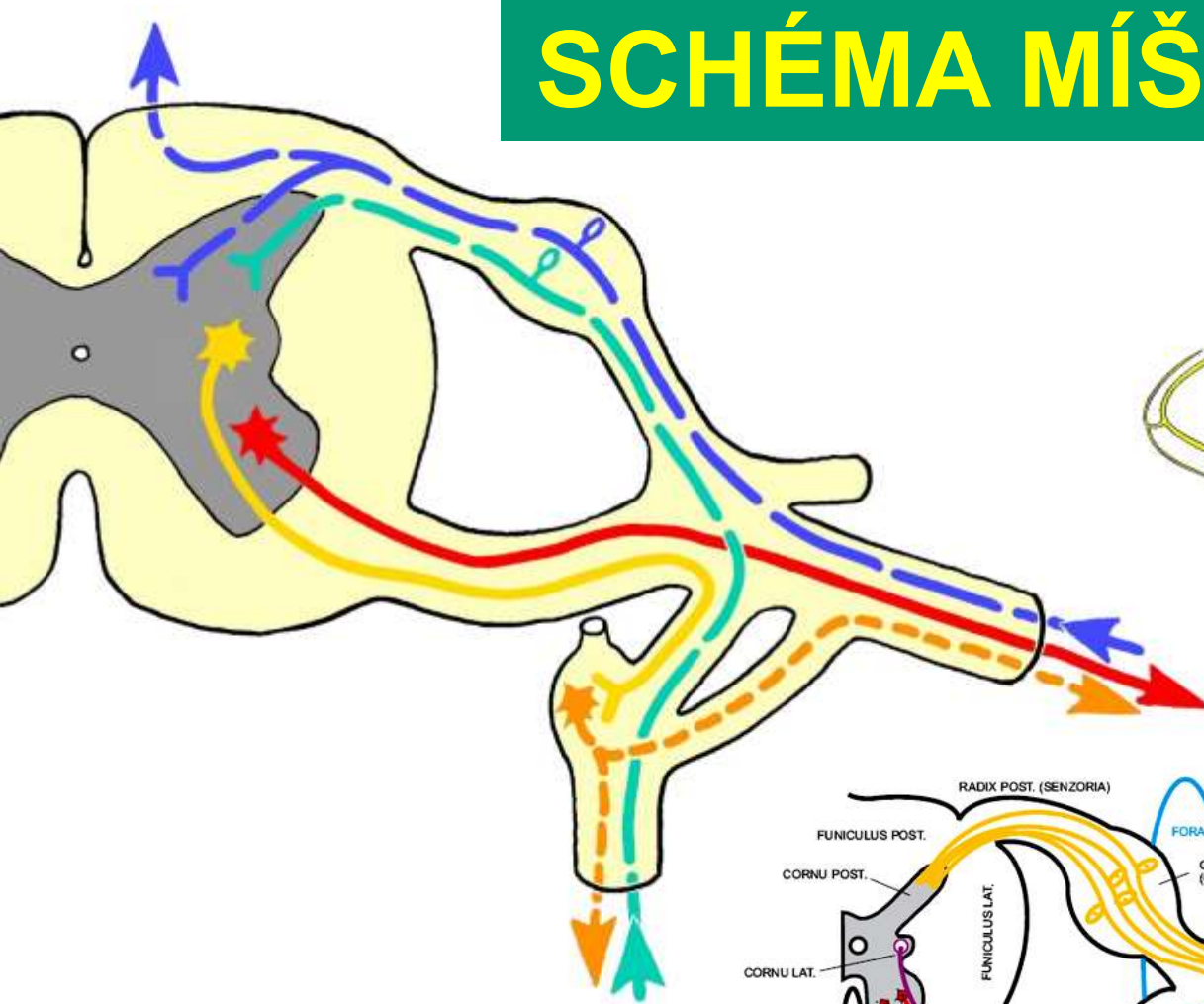
Eferentní

- **Somatická motorická**
- **Autonomní (motorická)**

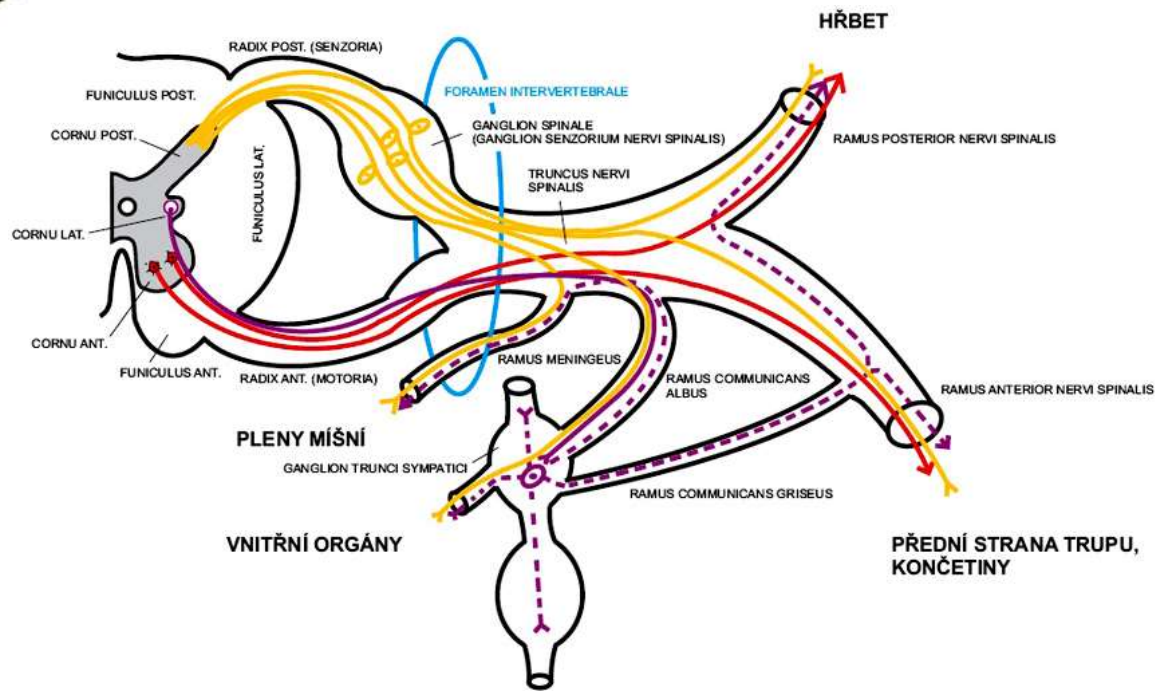
Aferentní

- **Somatická senzitivní**
- **Viscerosenzitivní**

SCHÉMA MÍŠNÍHO NERVU

1. SOMATO-MOTORIKA
2. VISCERO-MOTORIKA
3. SOMATO-SENSITIVITA
4. VISCERO-SENSITIVITA

RAMI VENTRALES

HYPAXIÁLNÍ SVALSTVO + PŘILEHLÁ KŮŽE
(M, S, A vlákna)

– tvoří většinou pleteně:

Pl. cervicalis C1 – C4

Pl. brachialis C4 – T1

Nn. thoracici T1 – T12

Pl. lumbalis T12 – L4

Pl. sacralis L4, L5, S1 – S5, Co

VÝJIMKA: rr. ventrales Th míšních nervů si zachovávají segmentaci
- **netvoří pleteně!** (NN. THORACICI)

RAMI DORSALES

EPAXIÁLNÍ SVALSTVO + PŘILEHLÁ KŮŽE
(šije, záda, křížová krajina, hýždě)

většinou zachovávají segmentální uspořádání
– netvoří pleteně!

jako samostatné nervy se popisují:
nervy suboccipitálního trigona
nn. clunium superiores et medii

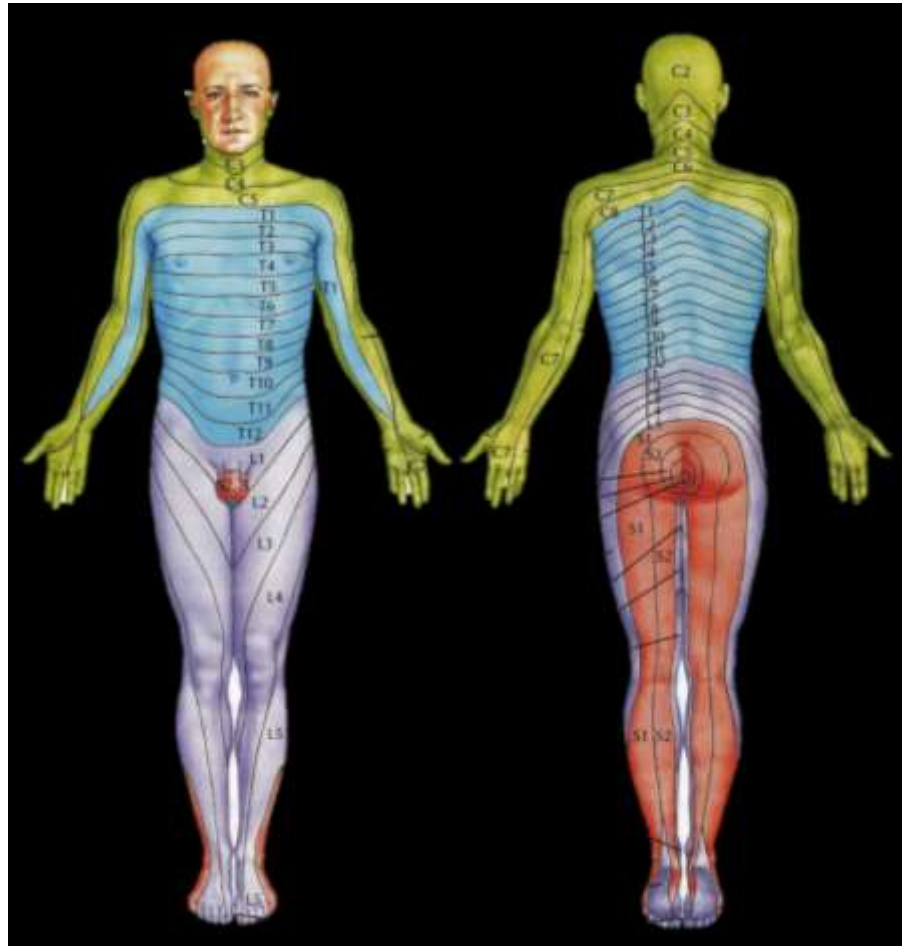
AREAE RADICULARES et AREAE NERVINAE

AREA RADICULARIS SENSITIVA

oblast periferie senzitivně inervovaná jedním **zadním míšním kořenem** (= jedním míšním segmentem). Skládá se z dermatomu.

DERMATOMY →

Pásky kůže, oblasti útrobu a svalů, inervované senzitivně stejnými zadními kořeny

AREA RADICULARIS MOTORICA (MYOTOM)

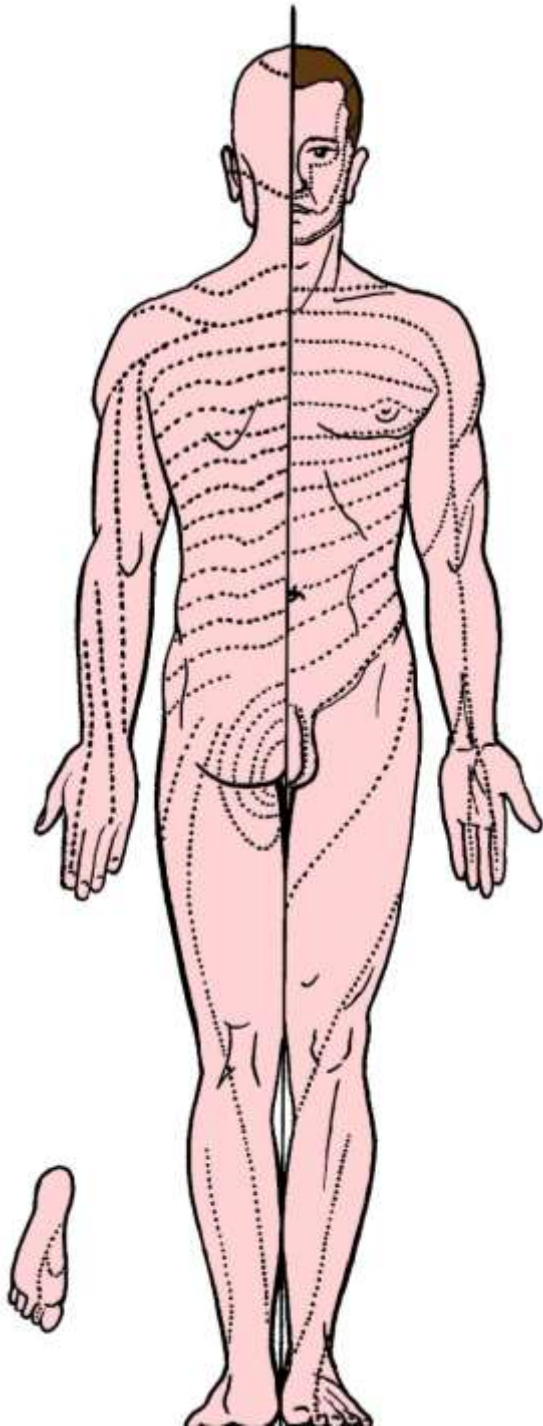
oblast svalů motoricky inervovaná z jednoho **předního míšního kořene** (= z jednoho míšního segmentu)

AREA RADICULARIS = area radicularis sensitiva + motorica

AREA NERVINA je oblast periferie inervovaná **jedním periferním nervem**. V případě míšních nervů tvořících plexy, se zde jako periferní nerv rozumí až konečný nerv distálně od dané nervové pleteně (plexu), ze které vzniká. (tuto oblast lze rozdělit na **area nervina sensitiva** a **area nervina motorica**)

SEGMENTOVÁ INERVACE TĚLA

Dermatom:

= kožní oblast inervovaná z jednoho míšního nervu (míšního segmentu)

- ❖ AREA RADICULARIS SENSITIVA
- ❖ AREA RADICULARIS MOTORICA
- ❖ AREA NERVINA

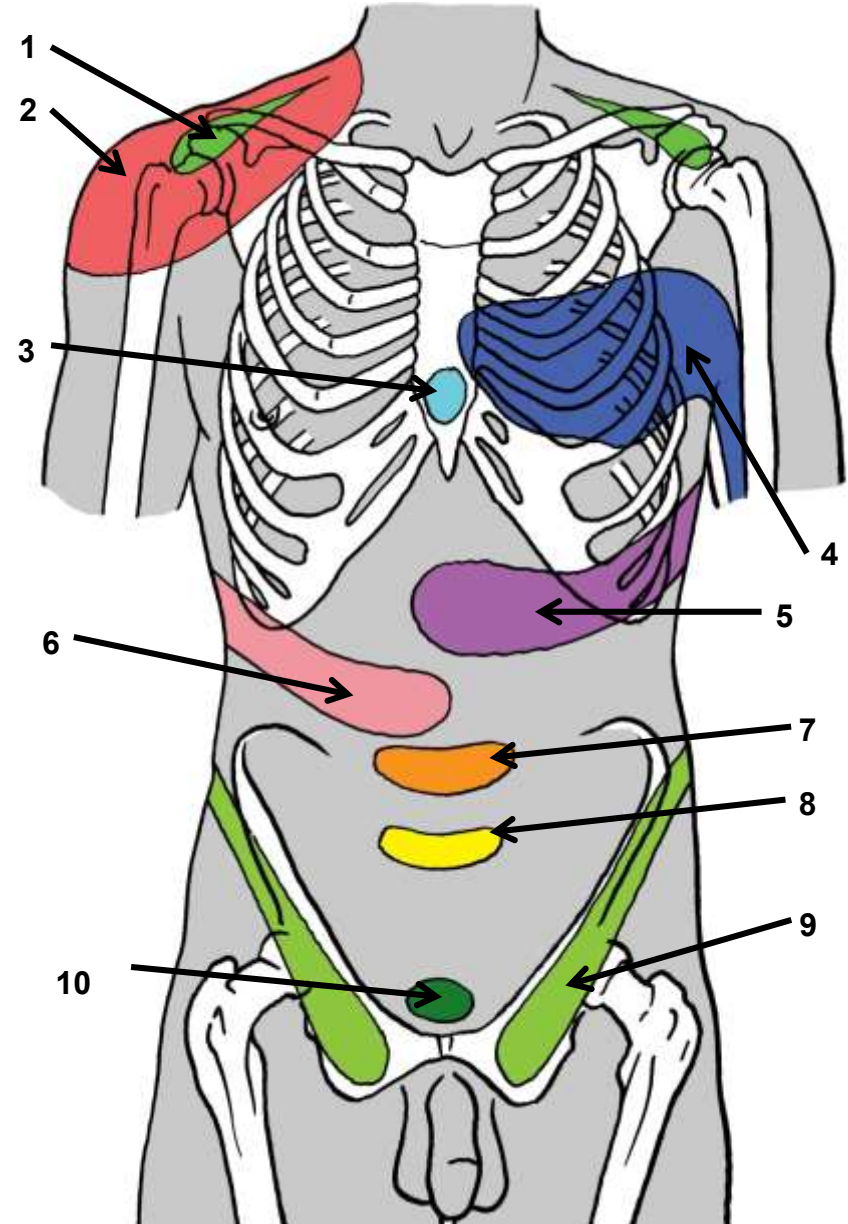
HEADOVY ZÓNY (útrobní kořenové okrsky)

Při vedení bolesti z útroba tak může dojít k jevu, kdy impulzy z orgánů jsou (na úrovni spinálního ganglia nebo míchy) převedeny na neurony vedoucí vjemy z kůže, co vede ke přecitlivělosti daného okrsku kůže na dotek. Tyto okrsky, typické pro jednotlivé vnitřní orgány se nazývají

HEADOVY ZÓNY.

Podobně, při poškození vnitřního orgánu se může bolest přenášet i do jiné oblasti těla, inervované senzitivně stejným zadním míšním kořenem – IRADIACE BOLESTI, typicky např. iradiace bolesti u infarktu myokardu do mediální strany levé HK (ale často i jinam, např. do dolní čelisti).

1. BRÁNICE (C4)
2. ŽLUČNÍK (Th8-11)
3. JÍCEN (Th4-5)
4. SRDCE (Th3-4)
5. ŽALUDEK (Th8)
6. JÁTRA A ŽLUČOVÉ CESTY (Th8-11)
7. TENKÉ STŘEVO (Th10)
8. TLUSTÉ STŘEVO (Th11-L1)
9. LEDVINY, VARLE (Th10-L1)
10. MOČOVÝ MĚCHÝŘ (Th11-L1)

PŘEHLED NERVOVÝCH PLETENÍ

1. PLEXUS CERVICALIS:

- vzniká spojením rr. ventrales - **C1-C4**

2. PLEXUS BRACHIALIS:

- vzniká spojením rr. ventrales - **C5-T1**

3. PLEXUS LUMBOSACRALIS:

- vzniká spojením rr. ventrales - **T12-Co**

Dělí se v:

PLEXUS LUMBALIS: T12-L4

PLEXUS SACRALIS: L4-S4

PLEXUS COCCYGEUS: S5-Co

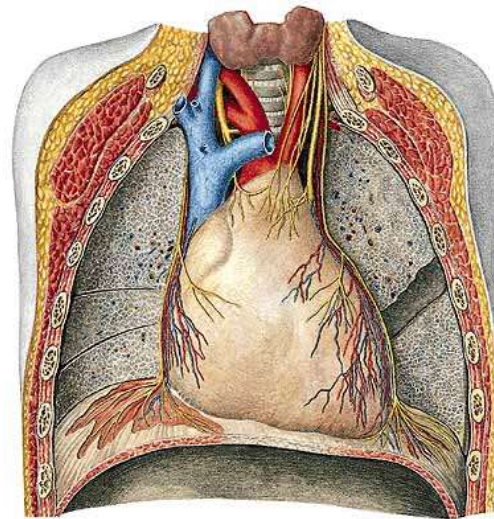
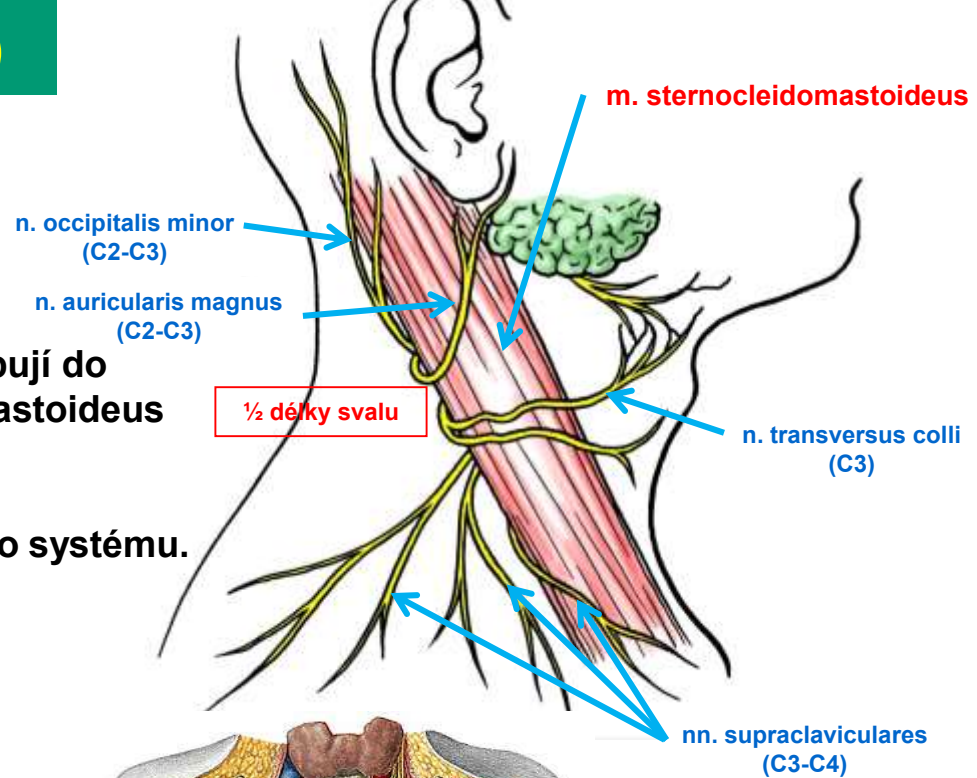
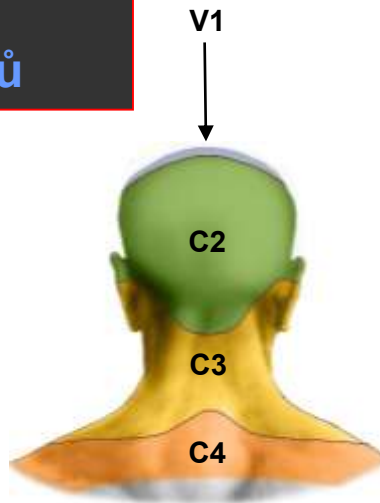
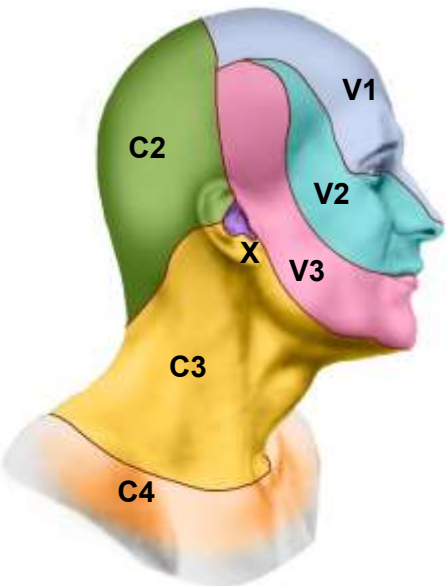
PLEXUS CERVICALIS (C1-4)

Uložen na krku po stranách krční páteře pod **M. STERNOCLEIDOMASTOIDEUS**

VĚTVE:

- 1. Krátké větve senzitivní**
Inervují část kůže mozkové části hlavy. Vystupují do podkoží v 1/2 zadního okraje m. sternocleidomastoideus = **PUNCTUM NERVORUM**.
- 2. Krátké větve motorické (*rami musculares*)**
Inervují hluboké svaly krční, svaly trapézového systému.

Inervace kůže hlavy a krku:
Hlavové nervy
Plexus cervicales
Rr. dorsales míš. nervů

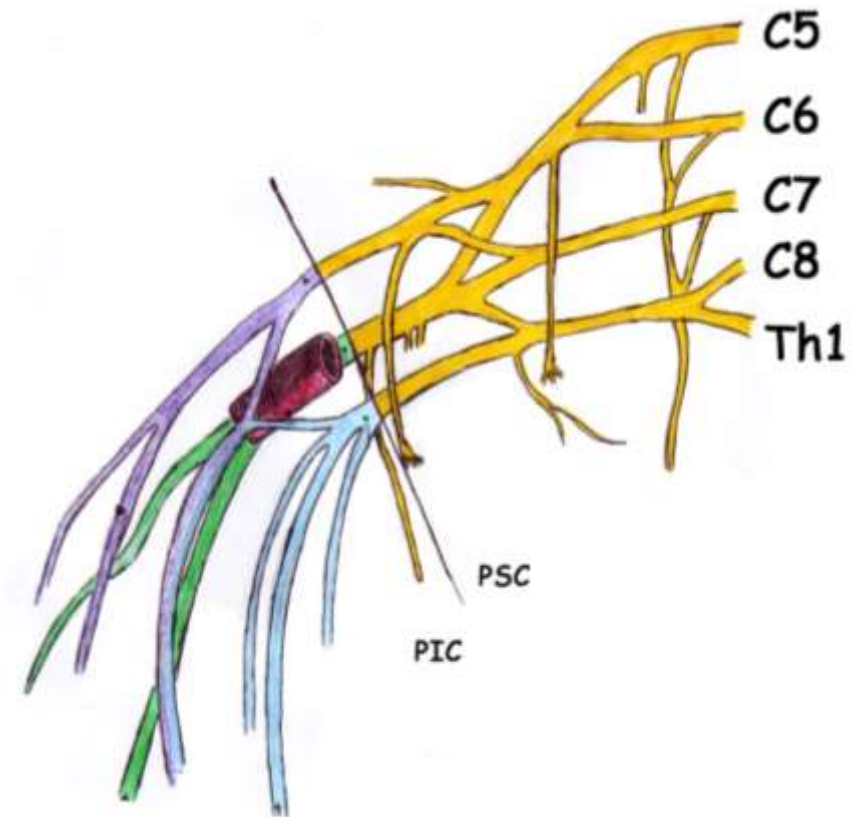
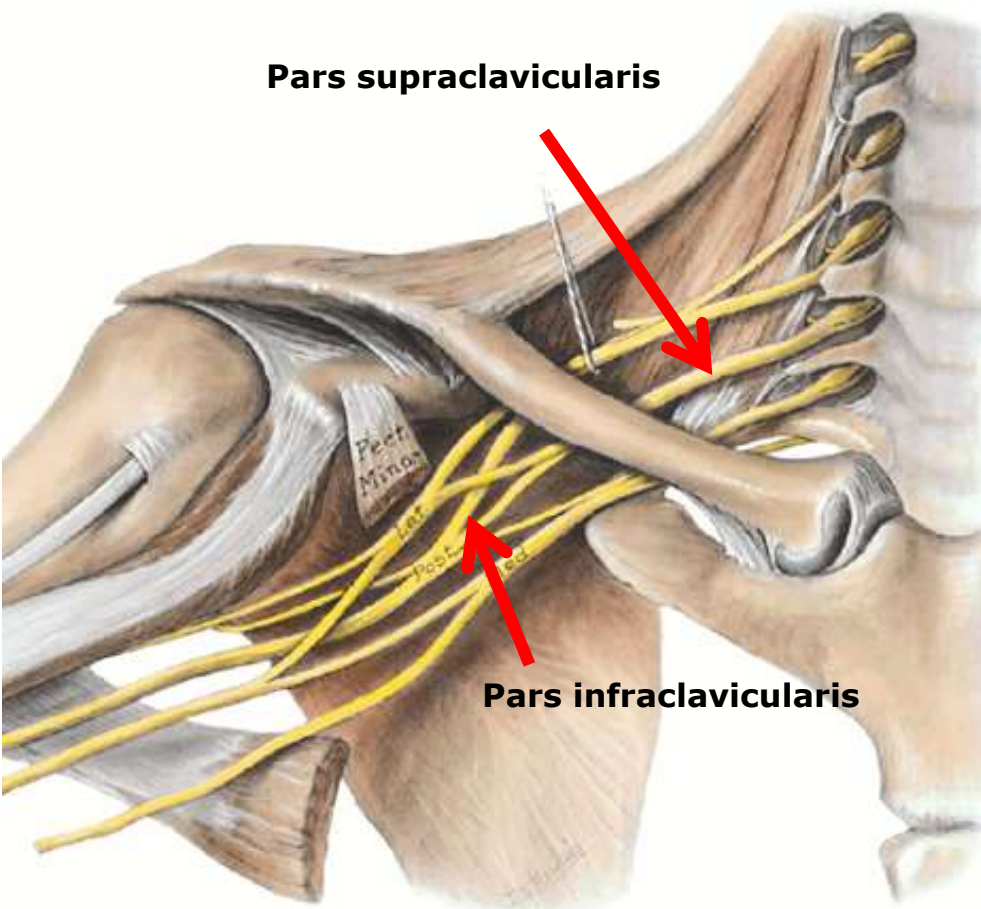

- 3. Dlouhá větev motorická = N. PHRENICUS (C4 + C3 a C5)**
- inervace bránice
sestupuje po m. scalenus ant. do apertura thoracis superior, kde probíhá před n. vagus a pak sestupuje dále do mediastina

PLEXUS BRACHIALIS (C5-T1) - topografie

Plexus uložen na krku (trunci) a v axile (fasciculi)
V axile z plexu odstupují dlouhé větve

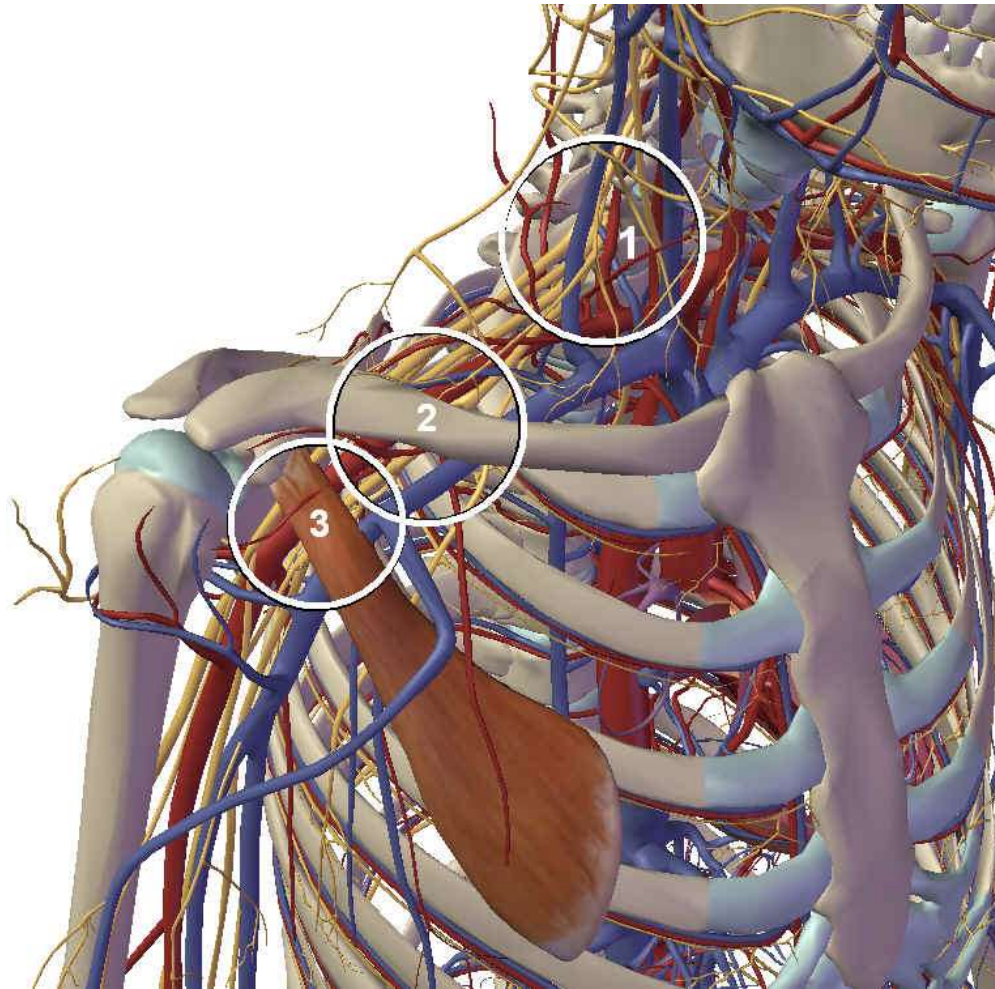
Průběhem pod klavikulou
rozdělen v PARS SUPRACLAVICULARIS et INFRACLAVICULARIS

TOPOGRAFIE PLEXUS BRACHIALIS - ÚŽINOVÁ MÍSTA

Plexus brachialis prochází úžinami - možnost útlaku a poranění

- 1) fissura scalenorum (na krku)**
- 2) mezi klavikulou a 1. žebrem (vstup z krku do axily)**
- 3) kolem processus coracoideus (v axile)**

PLEXUS BRACHIALIS - větvení

A. KRÁTKÉ VĚTVE

Odstupují ze supraklavikulární části plexu

Motorické - inervují sv. pletence HK, svaly thorakohumerální

B. DLOUHÉ VĚTVE

Odstupují z infraklavikulární části plexu
(z fascikulů - v axile; smíšené + 2 kožní)

z FL

radix lateralis n. mediani

n. musculocutaneus

z FM

radix medialis n. mediani

n. ulnaris

n. cutaneus brachii medialis - kožní

n. cutaneus antebrachii medialis - kožní

z FP

n. axillaris

n. radialis

PLEXUS BRACHIALIS - větvení

A. KRÁTKÉ VĚTVE

Odstupují ze supraklavikulární části plexu

Motorické - inervují sv. pletence HK, svaly thorakohumerální

- ❖ **N. DORSALIS SCAPULAE** (C5, C6) → **mm. rhomboidei**
m. levator scapulae
- ❖ **N. THORACICUS LONGUS** (C5, C6) → **m. serratus anterior**
- ❖ **N. SUBCLAVIUS** (C5, C6) → **m. subclavius**
- ❖ **N. SUPRASCAPULARIS** (C4-C6) → **m. supraspinatus**
m. infraspinatus
- ❖ **NN. PECTORALES** (C5-T1) → **mm. pectorales**
- ❖ **N. SUBSCAPULARIS** (C5-C7) → **m. subscapularis**
m. teres major
- ❖ **N. THORACODORSALIS** (C5-C8) → **m. latissimus dorsi**
- ❖ **krátké rami musculares** → **mm. scaleni**
m- longus colli

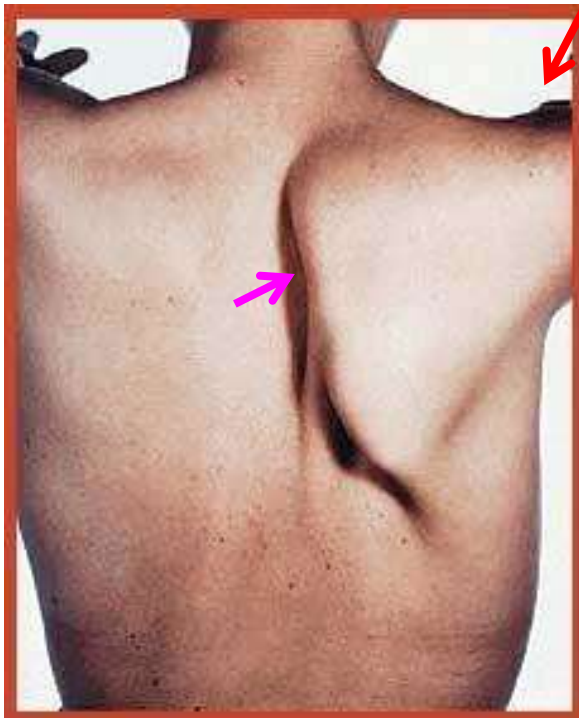

N. THORACICUS LONGUS (C5, C6)

Funkčně a klinicky důležitá větev SUPRAKLAVIKULÁRNÍ ČÁSTI PL. BRACHIALIS

Motoricky inervuje **m. serratus anterior** – sval **přitahuje lopatku k hrudníku** a umožňuje **vzpažení nad horizontálu** (vytáčí dolní úhel lopatky zevně)

OBRNA N. THORACICUS LONGUS:
nemožné vzpažit nad horizontálu,
SCAPULA ALATA

PRŮBĚH: NTL probíhá po laterální stěně hrudní

Jeho průběh nutno respektovat při pleurální punkci
– vpich provádět až za střední axilární čarou!

N. MUSCULOCUTANEUS (C5-C7)

SMÍŠENÝ NERV VĚTEV FASCICULUS LATERALIS

PRŮBĚH

Na paži probíhá **skrze m. coracobrachialis** a pak **mezi m. biceps brachii** a **m. brachialis**.

Motoricky se zde vyčerpává - vydává větve pro **flexory paže**.

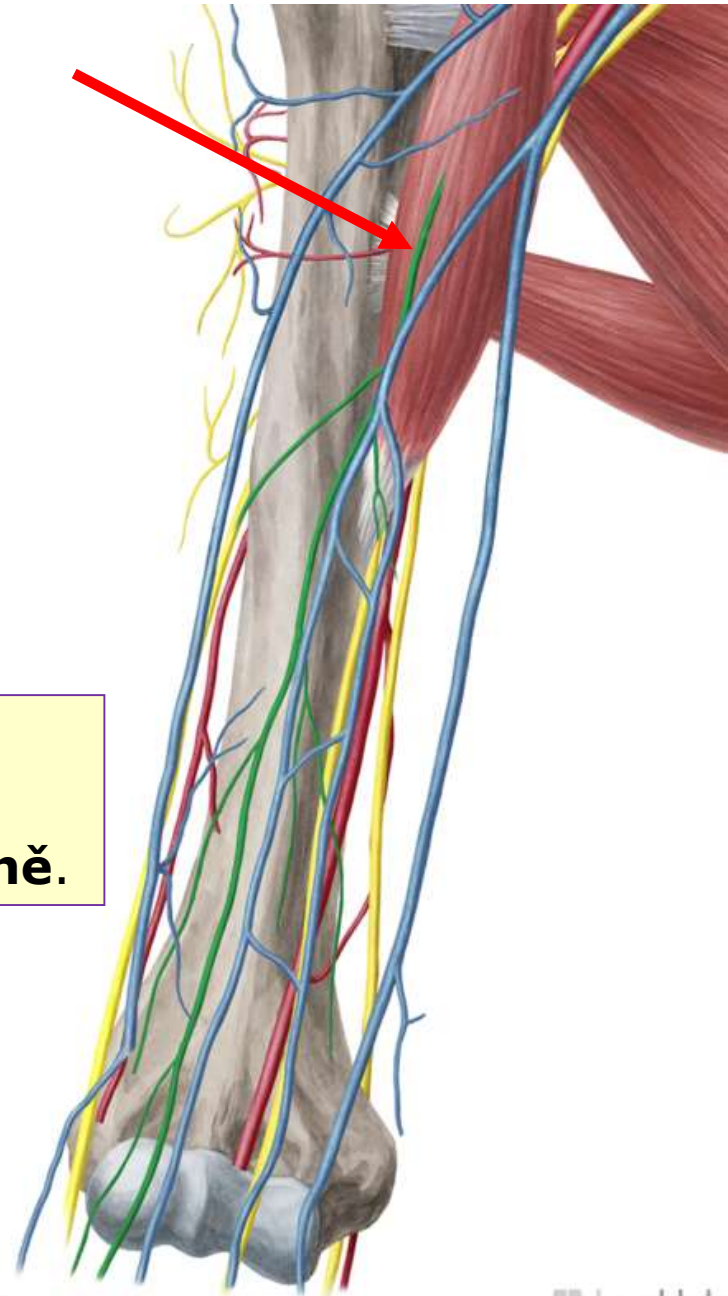
Na předloktí pokračuje jeho **senzitivní větev** – **N. CUTANEUS ANTEBRACHII LATERALIS**.

Na ruku nedosahuje.

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **flexory paže**.

Senzitivně inervuje **kůži předloktí laterálně**.

N. MEDIANUS (C5-T1)

SMÍŠENÝ NERV

Jako jediný z nervů HK vzniká **ze 2 svazků (fasciculi) (FM,FL): vidlice n. mediani**
= vyhledávací znak nervu.

PRŮBĚH

Na paži probíhá v **SBM**.

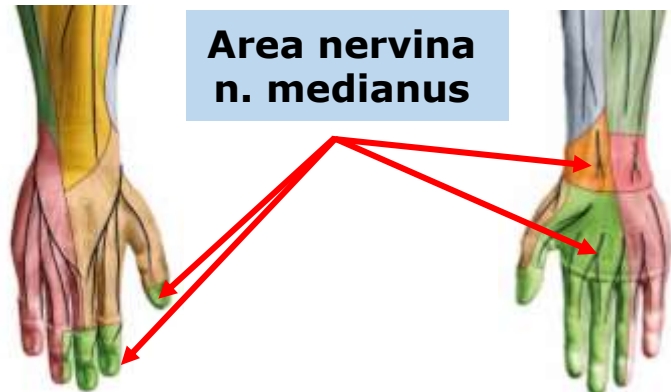
Na předloktí probíhá **ve střední čáře** flexorové strany předloktí (proto nerv „střední“).

Na ruku vstupuje skrz **canalis carpi**.

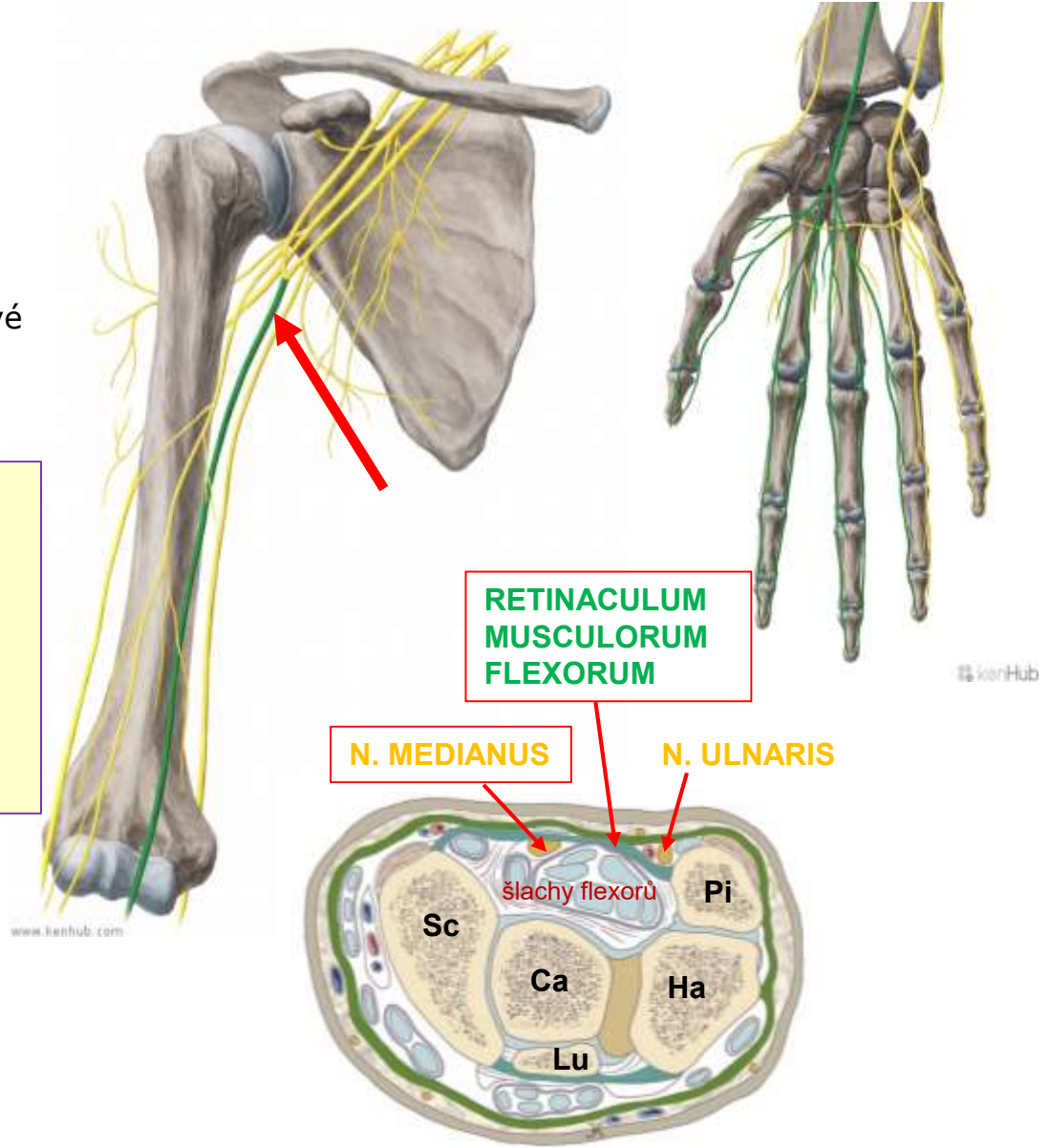
AREA NERVINA

Motoricky inervuje
na předloktí **většinu flexorů** (s výjimkou m. flexor carpi ulnaris + ulnární části m. flexor dig. profundus – inervováno z **n. ulnaris**)
na ruce: **část svalů thenaru**

Senzitivně inervuje
laterální část dlaně po 1/2 4. prstu

Area nervina
n. medianus

RETINACULUM
MUSCULORUM
FLEXORUM

N. MEDIANUS

N. ULNARIS

šlachy flexorů

Pi

Sc

Ca

Ha

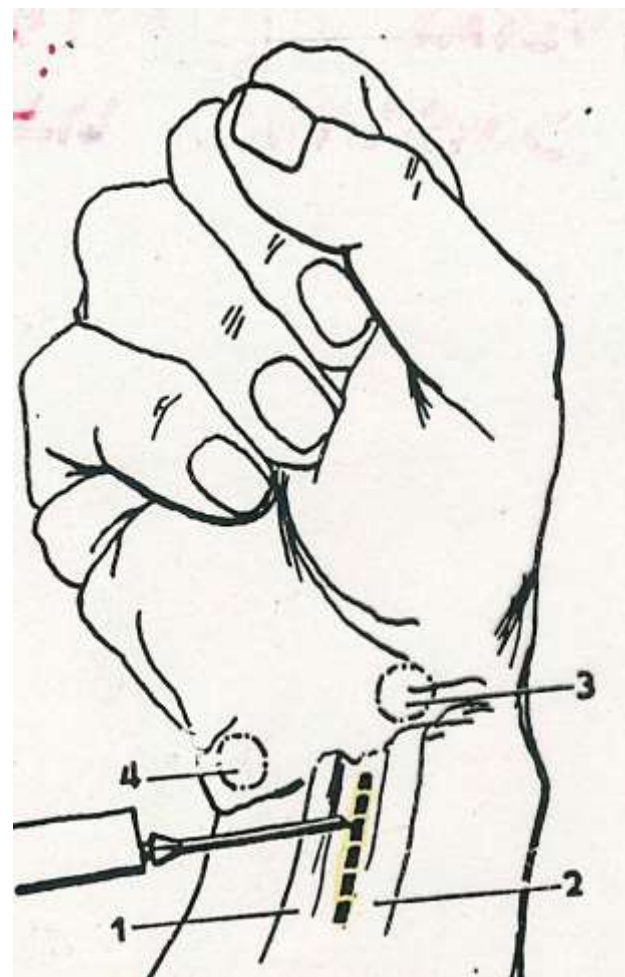
Lu

ÚŽINA: canalis carpi

PRŮBĚH NERVŮ A TEPEN V ZÁPĚSTÍ

N. ULNARIS   **N. MEDIANUS**   **A. RADIALIS**
A. ULNARIS

OBSTŘIK N. MEDIANUS

O průběhu nervu se orientujeme dle šlach m. flexor carpi radialis a m. palmaris longus, které se v přední krajině zápěstí rýsují při zatáté pěstí.

N. ULNARIS (C8-T1)

SMÍŠENÝ NERV

Odstup z **FM**

PRŮBĚH

V horní 1/2 paže v **SBM**.

V oblasti **lokte** za zadní stranu mediálního epi humeru – sulcus n. ulnaris („brňavka“).

Na **předloktí** volárně mezi flexory.

Na přední straně **zápěstí** povrchově.

Do dlaně mimo canalis carpi
(nad retinaculum flexorum).

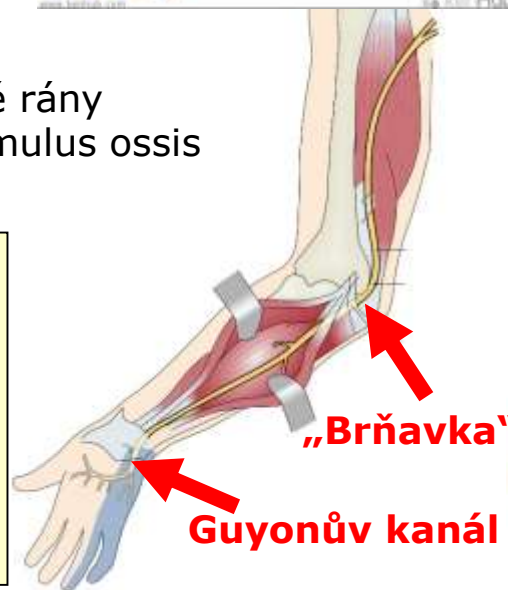
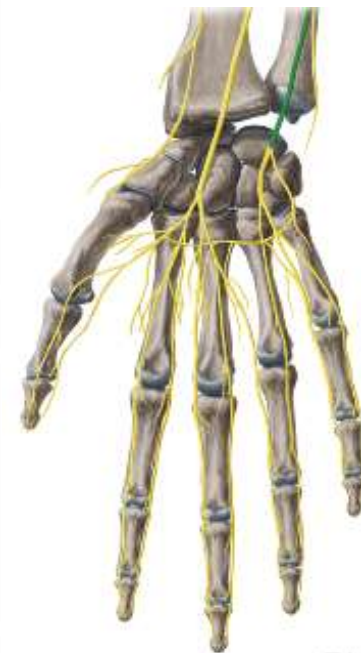
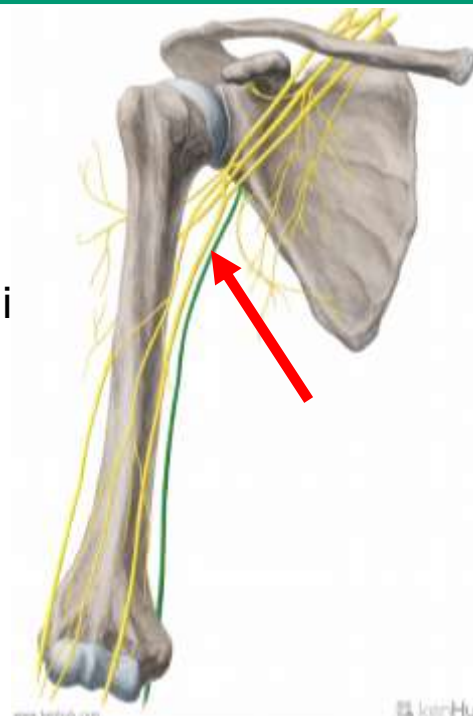
VULNERABILNÍ MÍSTA

- **Loket** - oblast „brňavky“ – fraktury, otlak
- **Zápěstí volárně** (povrchový průběh) – řezné rány
- **Dlaň** – „GUYONŮV KANÁL“ (os pisiforme, hamulus ossis hamati) – nerv je stlačen

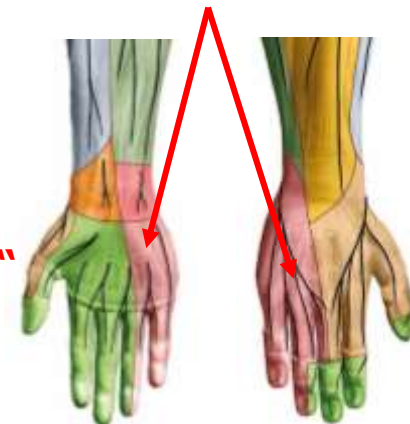
AREA NERVINA

Motoricky inervuje 2 flexory předloktí (**m. fl. carpi ulnaris** a **m. digitorum prof.** pro 4. a 5. prst), **svaly ruky** s výjimkou 1/2 thenaru a kůže nad ním.

Senzitivně inervuje **dlaň a hřbet ruky** ulnárně.

Area nervina
n. ulnaris

N. AXILLARIS (C5, C6)

SMÍŠENÝ NERV

Odstup z **FP**

N. axillaris = nejkratší nerv volné HK

PRŮBĚH

Vystupuje přes zadní stěnu **axily**,
obtáčí **chirurgický krček** humeru.

Vystupuje skrze **foramen humerotricipitale**.

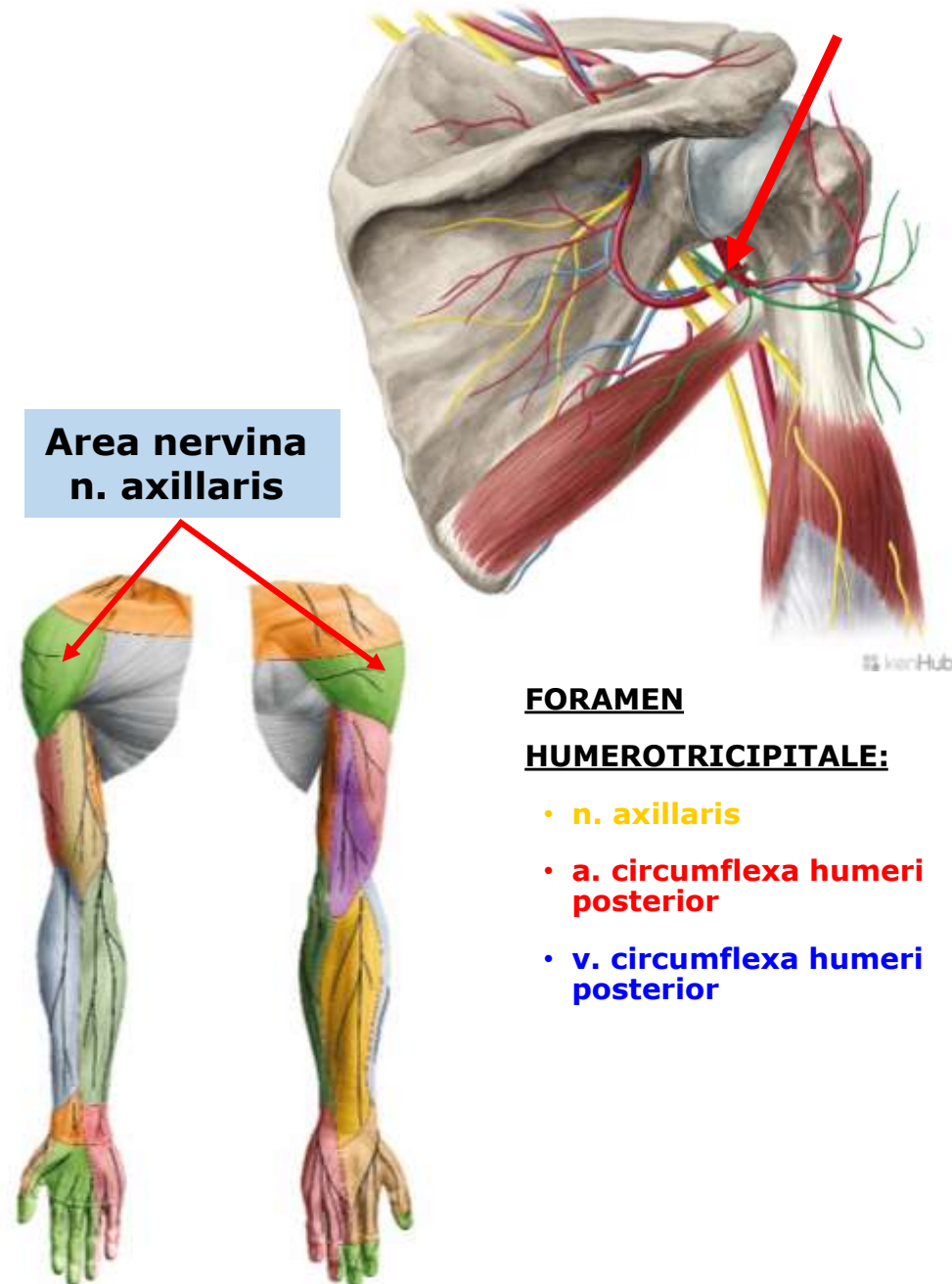
ÚŽINY A VULNERABILNÍ MÍSTA

- chirurgický krček humeru

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **m. deltoideus**
a **m. teres minor**.

Senzitivně inervuje **kůži v regio deltoidea**.

FORAMEN

HUMEROTRICIPITALE:

- **n. axillaris**
- **a. circumflexa humeri posterior**
- **v. circumflexa humeri posterior**

N. RADIALIS (C5-C8/T1)

SMÍŠENÝ NERV

Odstup z **FP**

N. radialis = nejdelší nerv volné HK:
vznik vysoko v axile, dosahuje na ruku

PRŮBĚH

Po výstupu z axily **mezi** hlavami **m. triceps brachii** probíhá na zadní straně paže **spirálovitě v sulcus n. radialis** (probíhá společně s vasa profunda brachii).

Pokračuje na **dorzální** stranu předloktí.
Dosahuje na **hřbet** ruky.

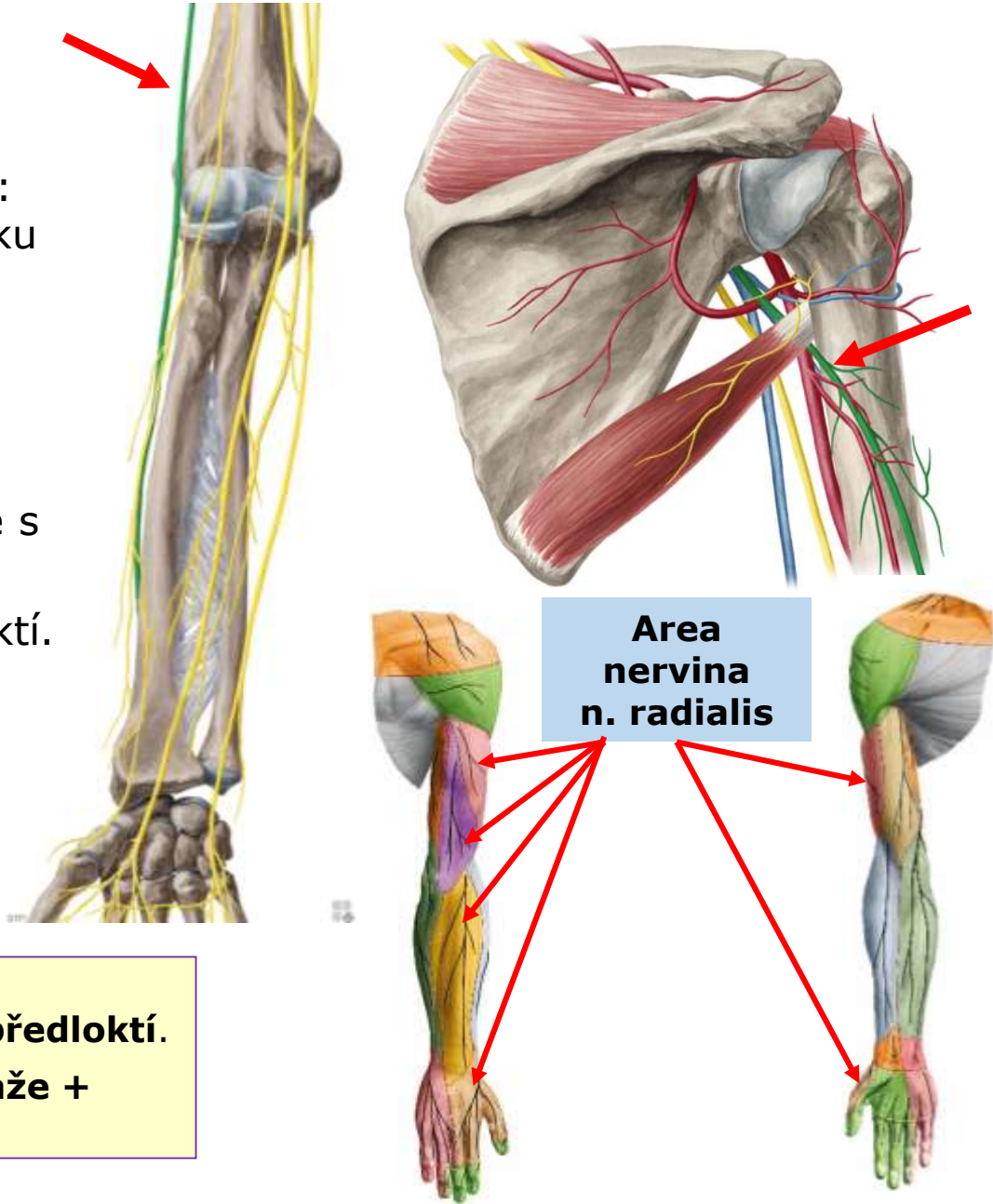
ÚŽINY A VULNERABILNÍ MÍSTA

- sulcus n. radialis (humerus)

AREAE NERVINAE

Motoricky inervuje **extenzory paže a předloktí**.

Senzitivně inervuje **dorzální stranu paže + předloktí + dorsum ruky radiálně**.

ÚŽINOVÁ A VULNERABILNÍ MÍSTA NERVŮ HK

PLEXUS BRACHIALIS

Krk: FISSURA SCALENORUM
klavikula
x
1. žebro

AXILLA: proc. coracoideus
x
m. pectoralis minor

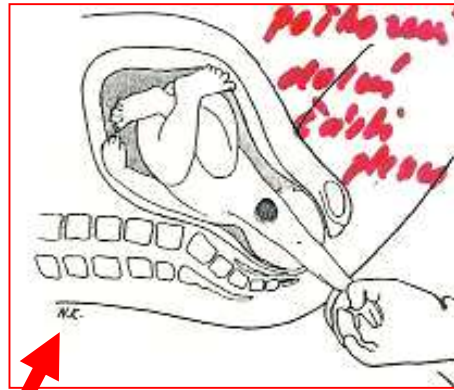
N. THORACICUS LONGUS: axila –
laterální stěna hrudní

N. AXILLARIS: průběh kolem
collum chirurgicum humeri

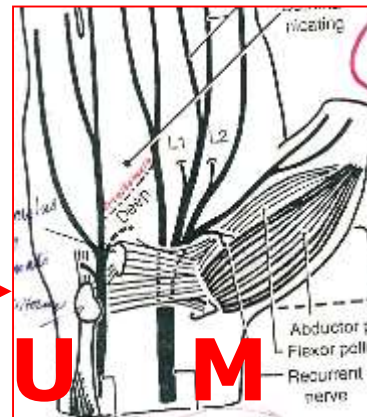
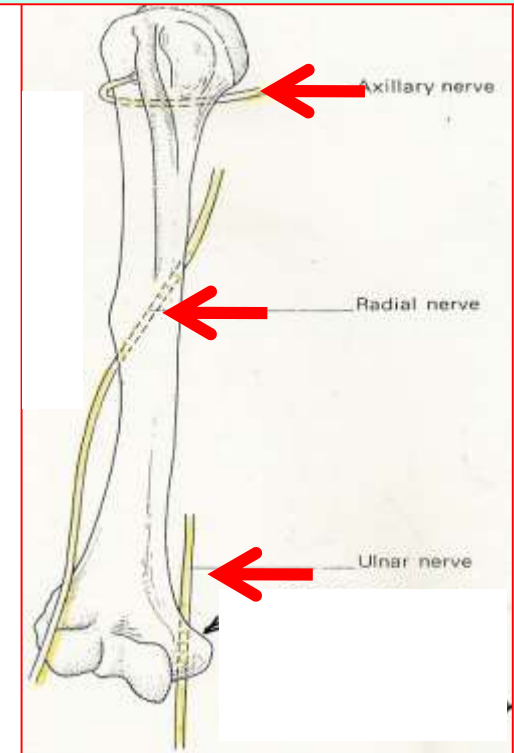
N. RADIALIS: humerus
– sulcus n. radialis

N. ULNARIS: loket - „kubitální
kanál“, dlaň - Guyonův kanál

N. MEDIANUS: karpální kanál

**Poranění nervů při frakturách
humeru**

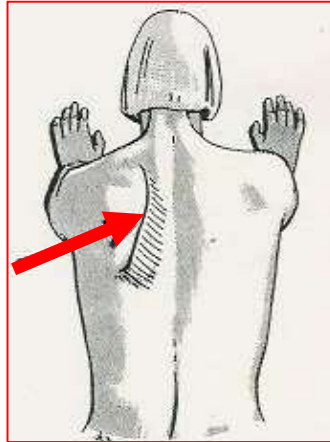
OBRNY NERVŮ HORNÍ KONČETINY

OBRNA N. THORACICUS LONGUS

„Obrna opilců“

Obrna m. serratus anterior

Scapula alata, nemožnost abdukce nad horizontálu

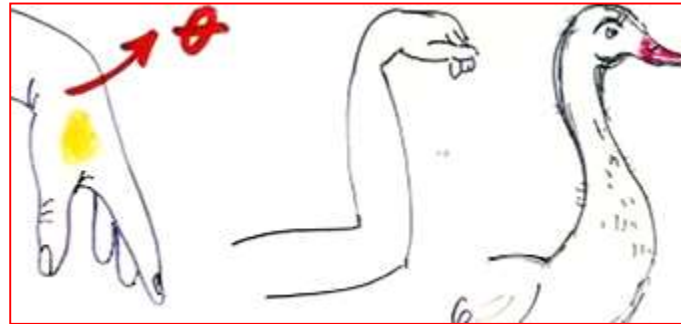
ala - křídlo

OBRNA N. RADIALIS

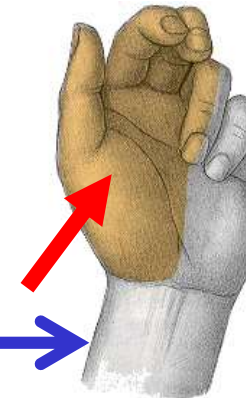
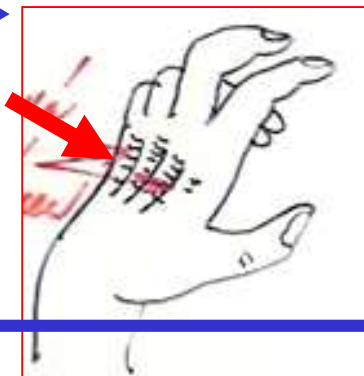
„Obrna milenců, obrna sobotní noci“

Obrna extenzorů nemožnost extenze v zápěstí: „**labutí šije**“

OBRNA N. ULNARIS

Vpadlá spatia interossea – atrofie interoseálních svalů: „**drápotivá ruka**“

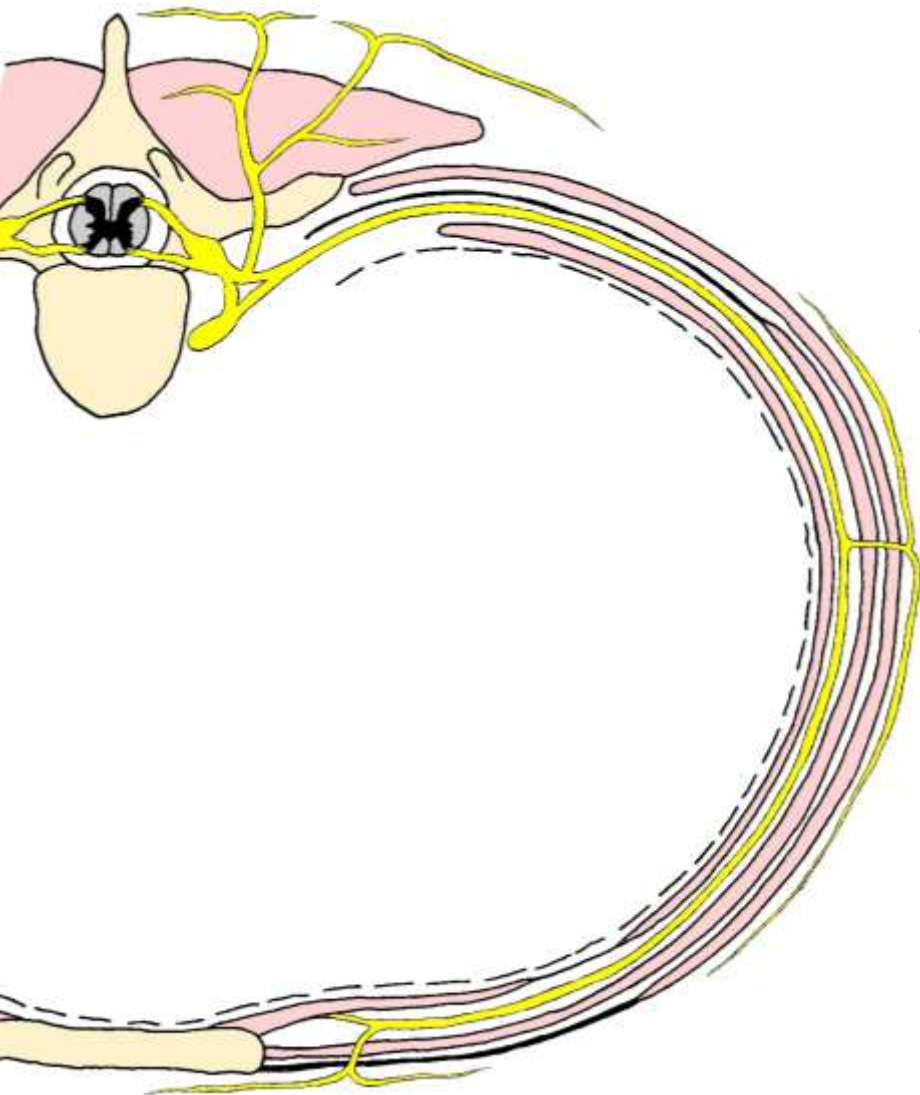

OBRNA N. MEDIANUS

„syndrom karpálního kanálu“

„**opičí ruka**“ – atrofovaný thenar, trhavá bolest v area nervina

NN. THORACICI (T₁-T₁₂)

Ventrální větve hrudních nervů (rami ventrales), které **nevytvářejí pleteně**.

Probíhají odděleně v **mezižebních prostorech** (nn. intercostales – I-XII); **poslední** (n. subcostalis) probíhá **pod 12. žebrem**.

Jsou to **smíšené nervy**; obsahují **motorická** a **senzitivní** vlákna + propojení s příslušným **paravertebrálním (sympatickým) ggl.**

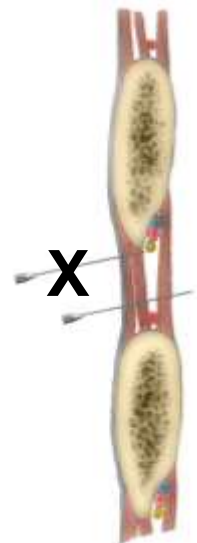
V

A

N

X

A

PUNKCE

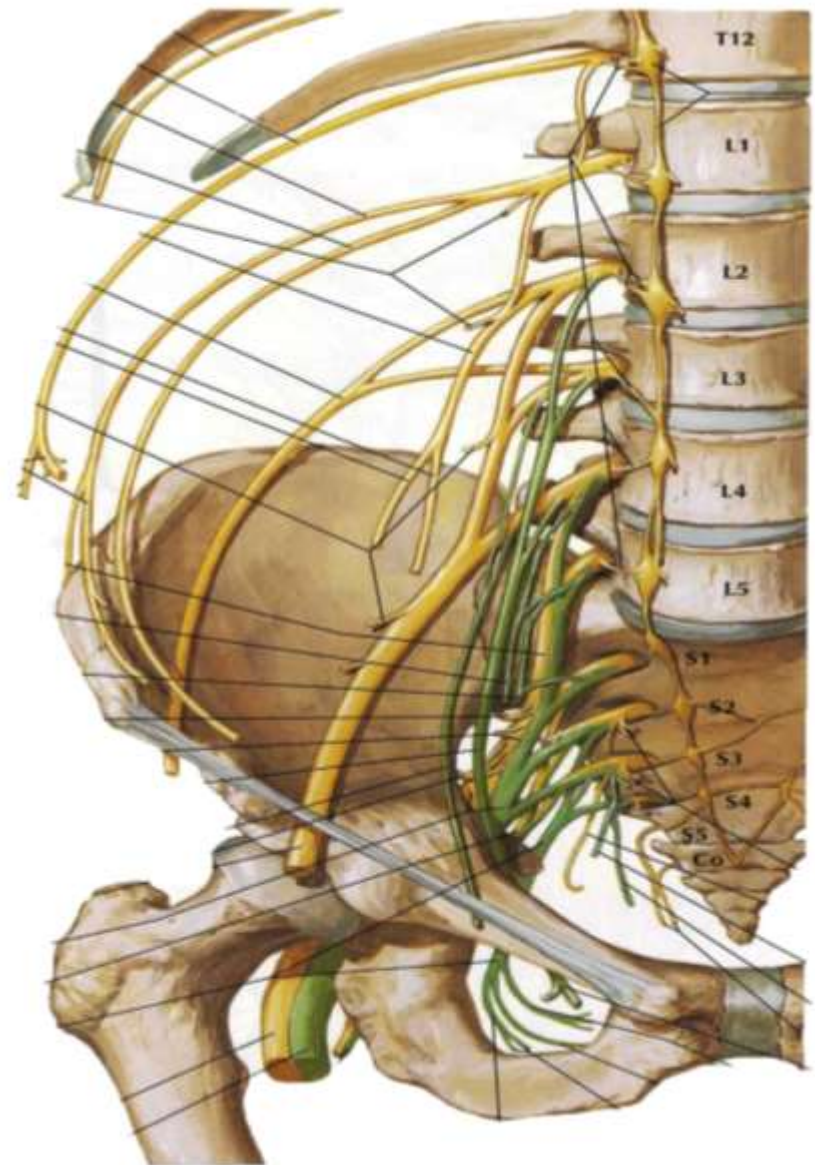
PLEXUS LUMBOSACRALIS (T12 – Co)

PLEXUS LUMBALIS

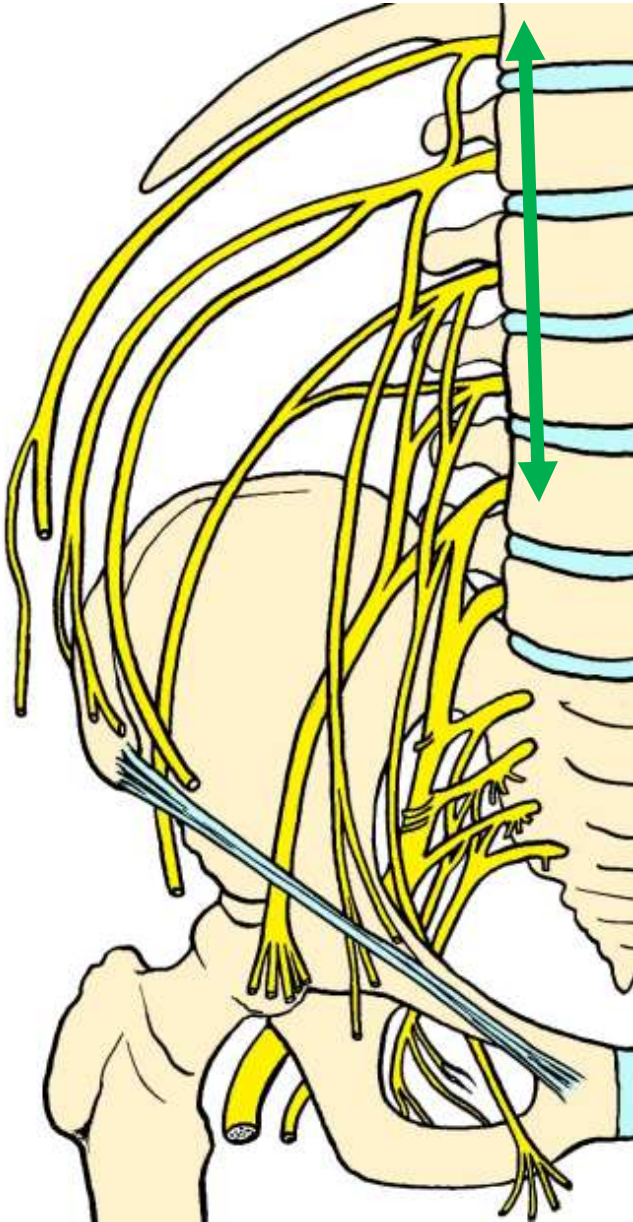
Horní část plexu lumbosakrálního.
Uložen na zadní stěně břišní dutiny po stranách bederní páteře.

PLEXUS SACRALIS

Dolní část plexu lumbosakrálního.
Uložen v malé pánvi po stranách křížové kosti.
Má tvar trojúhelníku.

PLEXUS LUMBALIS (T₁₂-L₄)

N. SUBCOSTALIS

N. ILIOHYPOGASTRICUS

N. ILIOINGUINALIS

N. GENITOFEMORALIS

**N. CUTANEUS FEMORIS
LATERALIS**

N. FEMORALIS

N. OBTURATORIUS

PLEXUS LUMBALIS (T12-L4) - VĚTVE

1. N. ILIOHYPOGASTRICUS (T12,L1)
2. N. ILIOINGUINALIS (L1)
3. N. GENITOFEMORALIS (L1, L2)
4. N. CUTANEUS FEMORIS LATERALIS (L2, L3)
5. N. FEMORALIS (L2-L4/někdy i L1)
6. N. OBTURATORIUS (L2-L4)

"In India Girls Collect Fresh Oranges")

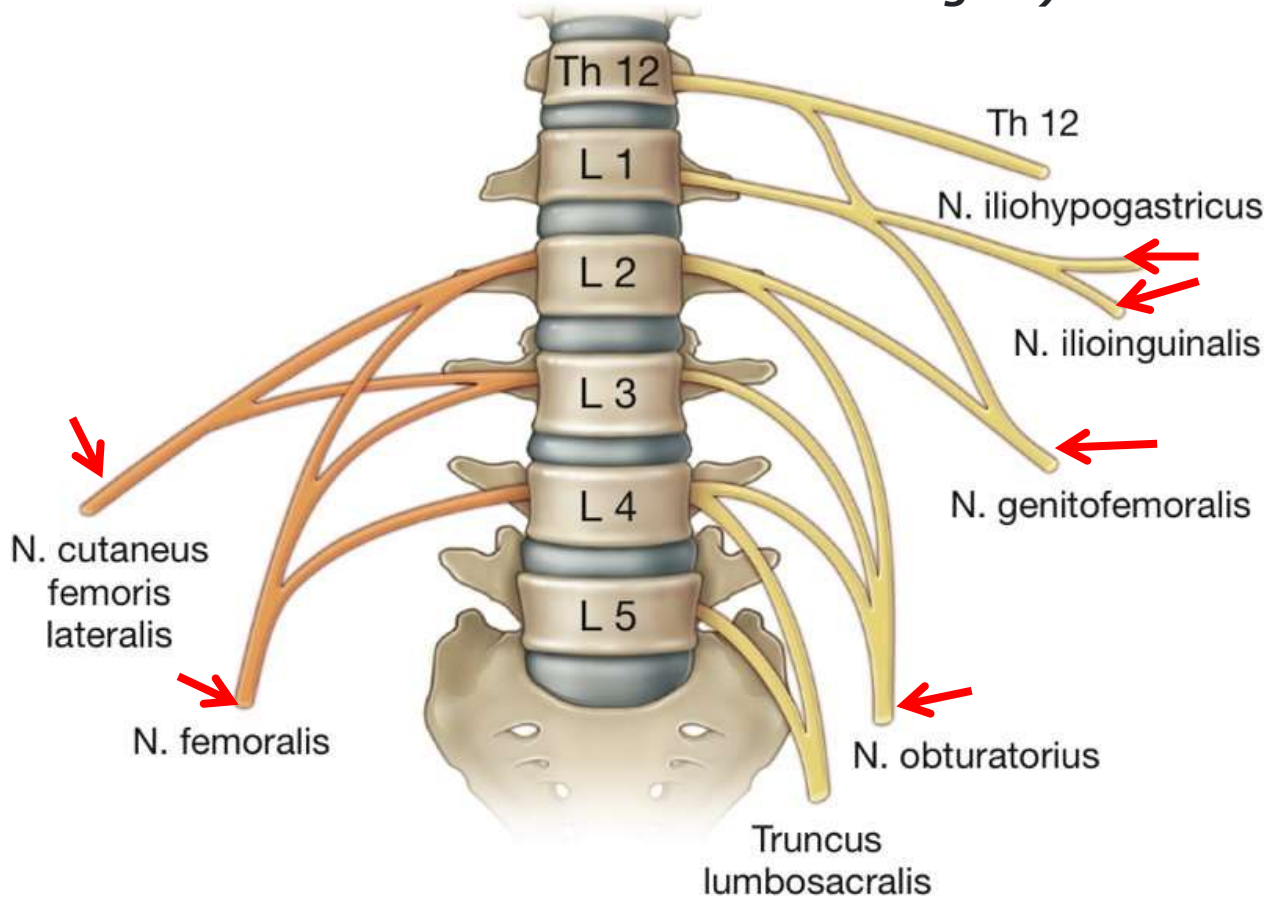

SCHÉMA PLEXU LUMBÁLNÍHO

1 - 3

Neinervují DK.

Motoricky inervují dolní část postranních svalů břišních, **senzitivně** kůži v hypogastriu a zevní genitál. Probíhají obloukovitě po stěně břišní – nutno respektovat při laparoskopiích.

N. cutaneus femoris lateralis je **senzitivní** kožní nerv, inervuje kůži na zevní straně stehna.

N. femoralis et **obturatorius** jsou **motorické** nervy pro inervaci DK.

N. cutaneus + n. femoralis vstupují na DK pod ligamentum inguinale (lacuna musculorum).

N. FEMORALIS (L2-L4)

Nejmohutnější a nejdelší nerv lumbálního plexu.

PRŮBĚH

Do **přední krajiny stehenní** vstupuje **pod lig. inguinale** přes **lacuna musculorum**.

Kmen nervu se člení na **stehně** (rami musculares).

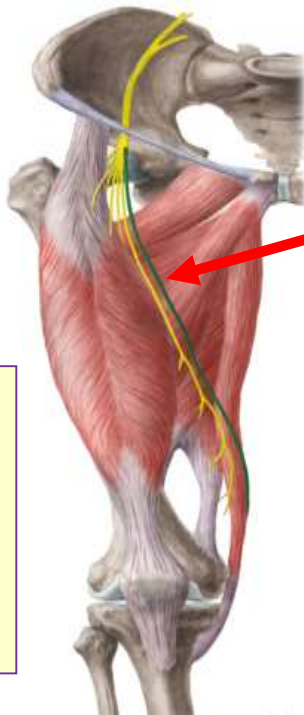
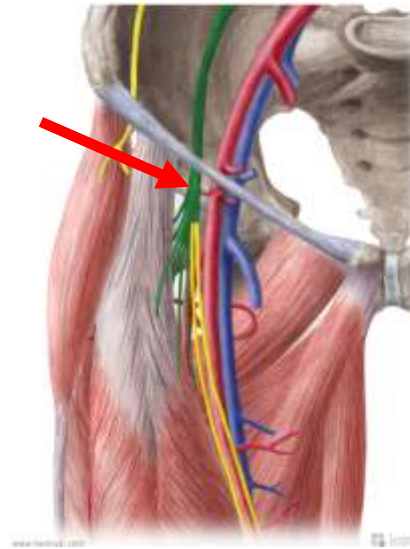
VĚTVE

1. **Motorické** pro inervaci **předních svalů stehenních - extenzory**.
2. **Krátké senzitivní větve** pro **kůži v přední krajině stehenní**.
3. **Dlouhá senzitivní větev: n. saphenus** – ze stehna vstupuje na **bérec** – inervuje **kůži** na jeho přední ploše **mediálně**.

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **přední svaly stehenní**.

Senzitivně inervuje **kůži na přední straně stehna** a na **bérci ventromediálně**.

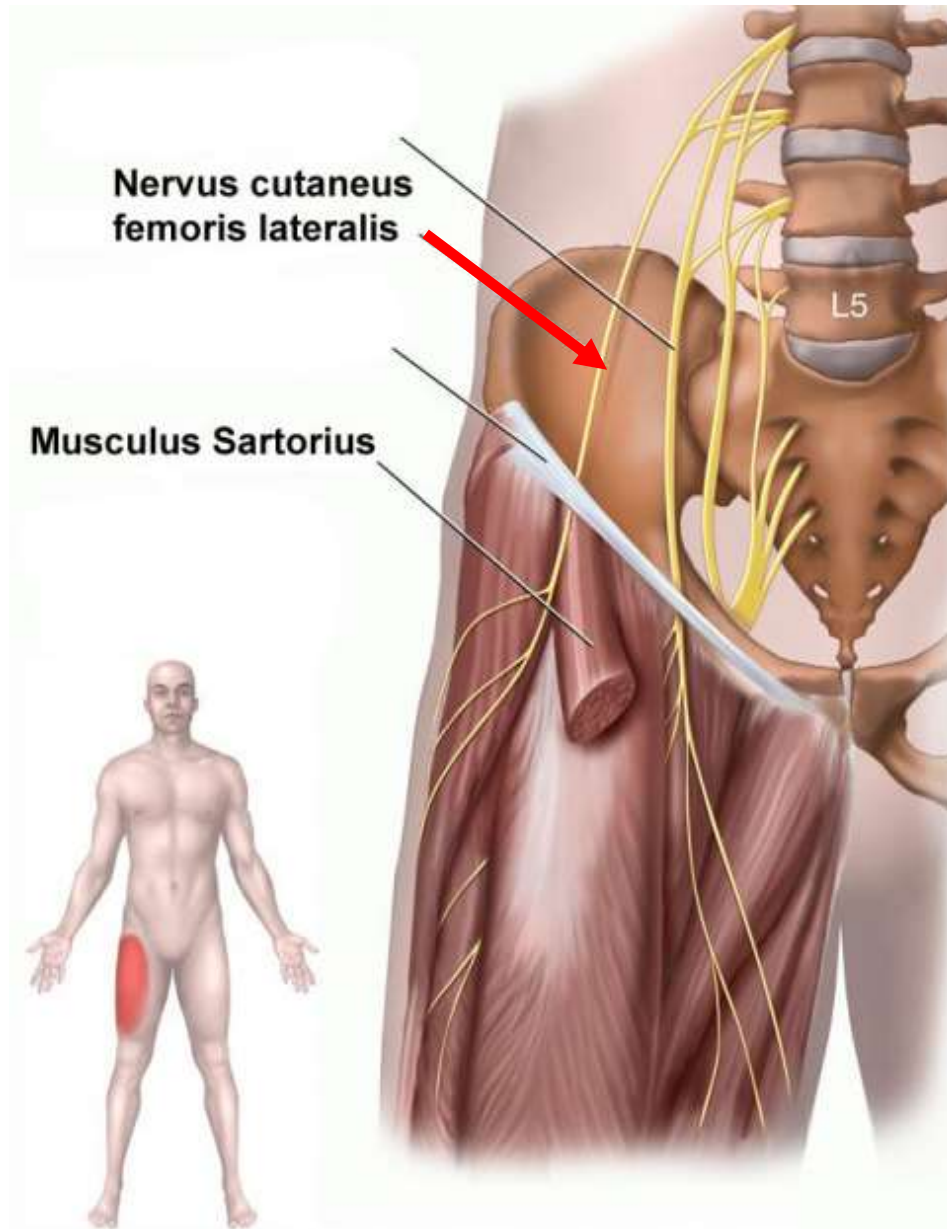

N. femoralis

N. saphenus

N. CUTANEUS FEMORIS LATERALIS (L2, L3)

SENSITIVNÍ KOŽNÍ VĚTEV PLEXU LUMBÁLNIHO

N. OBTURATORIUS

SMÍŠENÝ NERV

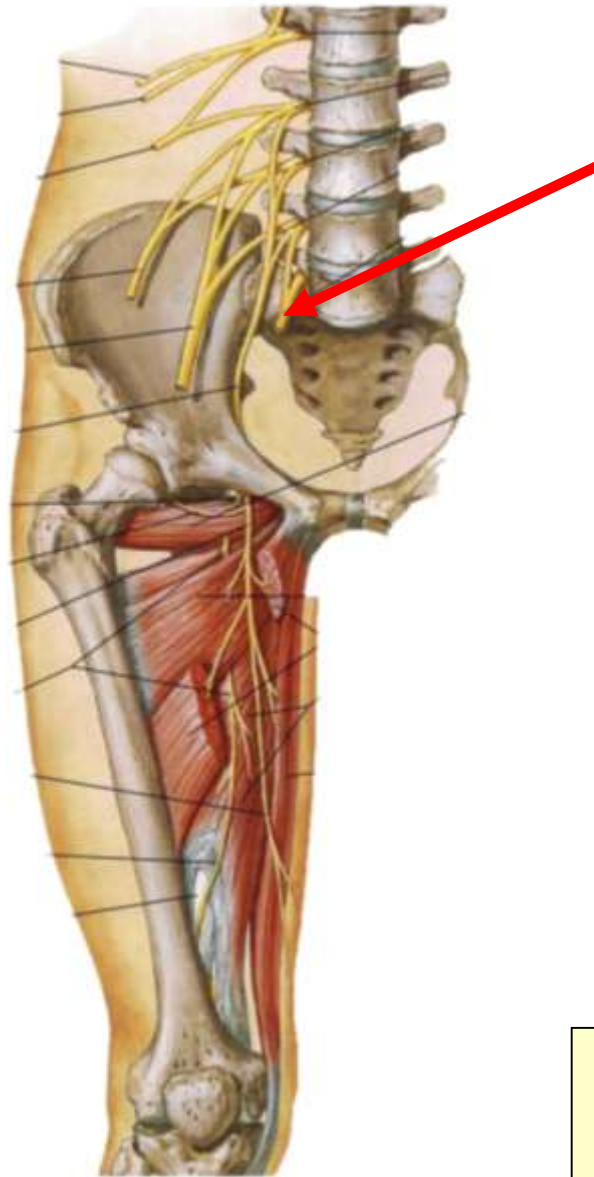
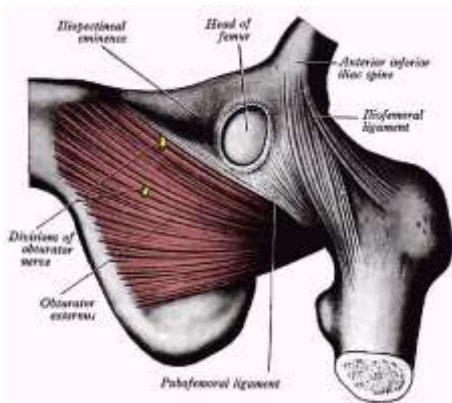
PRŮBĚH

Na DK vstupuje z **pánve** přes **canalis obturatorius**.

Na **stehně** probíhá mezi **adduktory**.

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **mediální svaly stehna** – **adduktory**.

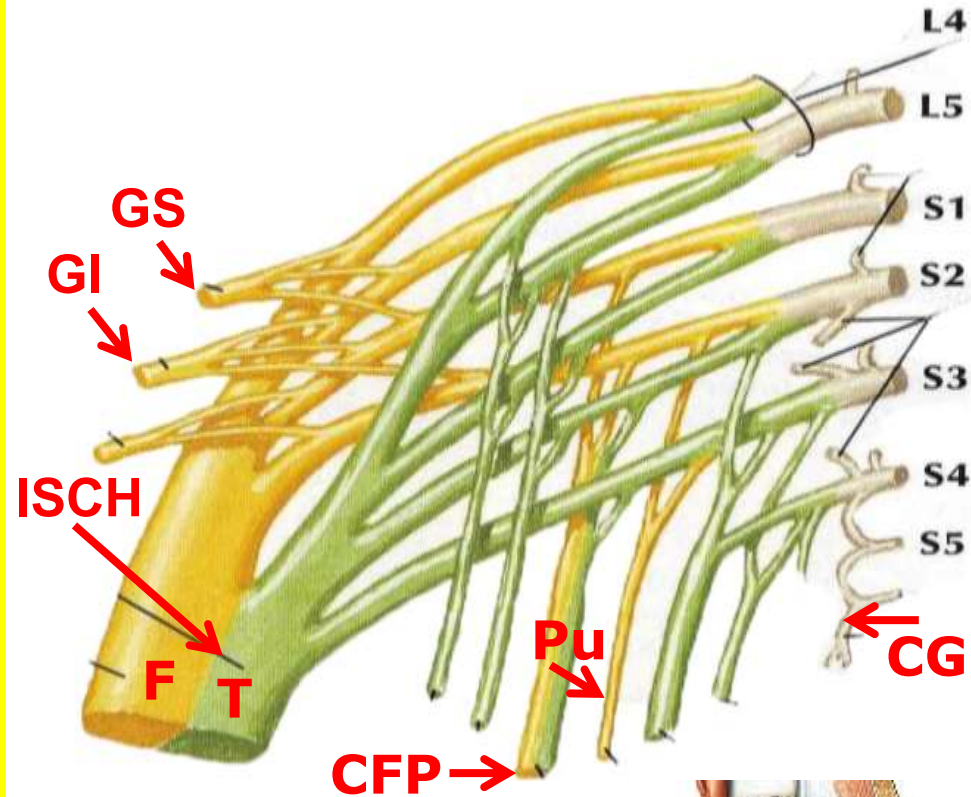

Senzitivně inervuje **kůži** na **stehně** nad **adduktory**.

PLEXUS SACRALIS (L5-C0)

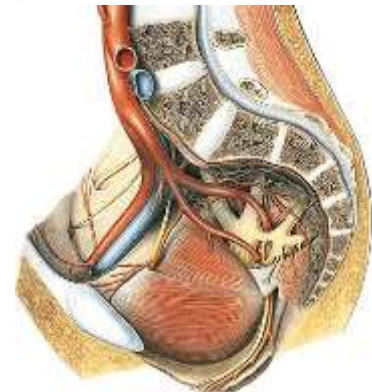
1. **N. GLUTEUS SUPERIOR (L4-S1)**
  - inervuje většinu gluteálních svalů
1. **N. GLUTEUS INFERIOR (L5-S2)**
  - inervuje m. gluteus maximus
1. **N. CUTANEUS FEMORIS POSTERIOR (S1-S3)** – senzitivní, kožní – inervuje kůži v zadní krajině stehenní
2. **N. ISCHIADICUS (L4-S3)**
  - nejmohutnější nerv lidského těla
    - N. TIBIALIS (L4, L5, S1-S3)
    - N. FIBULARIS COMMUNIS (L4, L5, S1, S2)
1. **N. PUDENDUS (S2-S4)**
2. **PL. COCCYGEUS (S5, Co)** – senzitivně inervuje kůži nad kostrčí

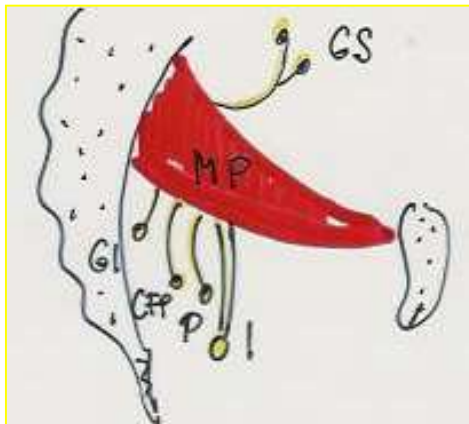
(„Go Go Come In Pub“)

PRŮBĚH

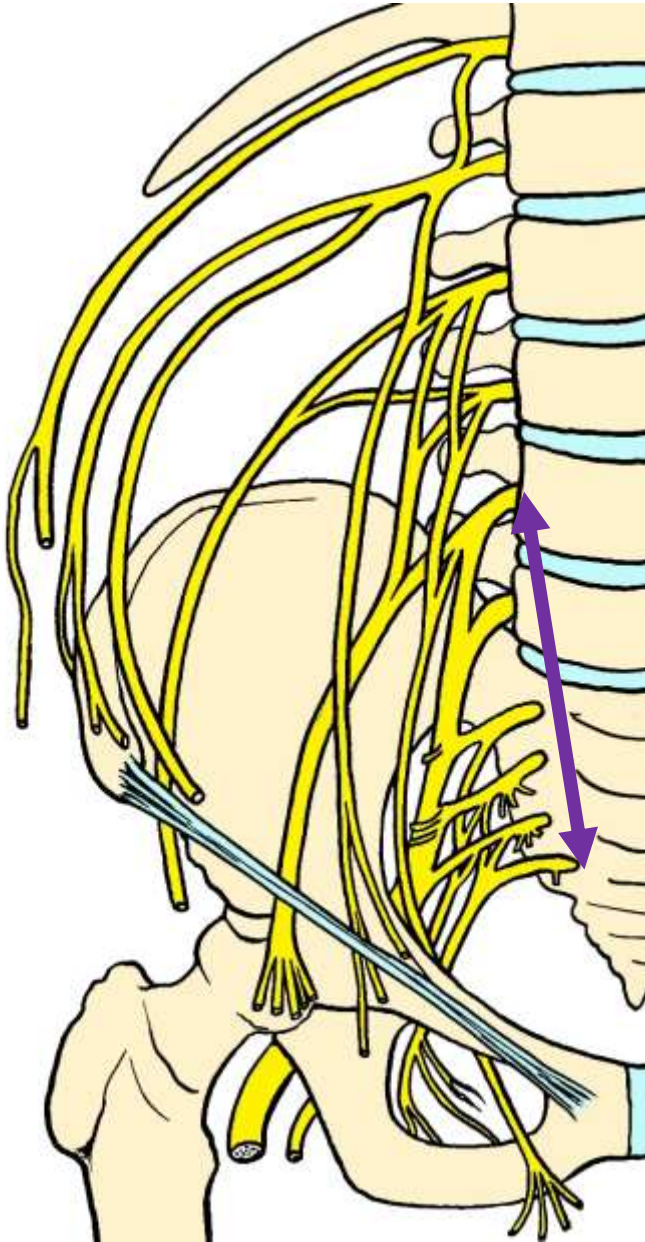
Větve plexu sakrálního vystupují z **malé pánve** přes **foramen ischiadicum majus** (foramen suprapiriforme et infrapiriforme).

PLETEŇ MÁ TVAR TROJÚHELNÍKU
- VRCHOL MÍŘÍ DO **FORAMEN INFRAPIRIFORME**

PLEXUS SACRALIS (L₅-S₄)

N. GLUTEUS SUPERIOR

N. GLUTEUS INFERIOR

N. PUDENDUS

N. ISCHIADICUS

N. CUTANEUS FEMORIS

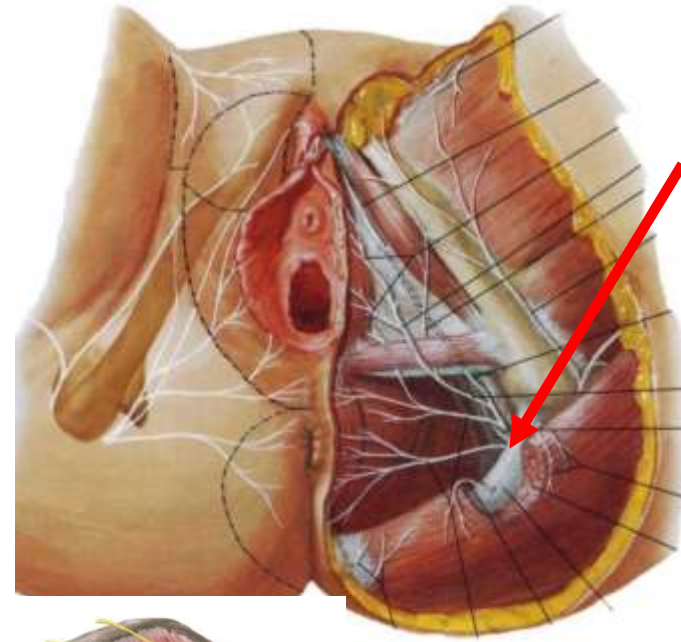
POSTERIOR

N. PUDENDUS (S2-S4)

SMÍŠENÝ NERV

PRŮBĚH

- Vystupuje z malé pánve přes **foramen infrapiriforme**
- **Znovu se do malé pánve vrací:** obtáčí spina ischiadica a vstupuje skrze **incisura ischiadica minor** zpět do malé pánve, ale **pod svaly dna pánevního**.
- **V malé pávni** probíhá **pod zesílenou duplikaturou fascie m. obturator internus** v Alcockově kanálu (canalis pudendalis). Nerv je **nejmediálněji**.
- Odtud vstupuje zpoza symfýzy do **regio perinealis**.

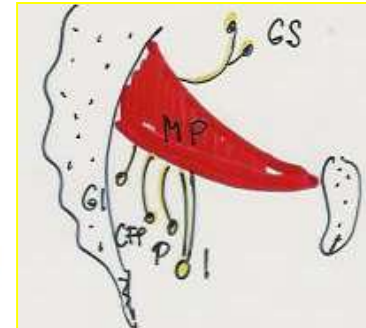
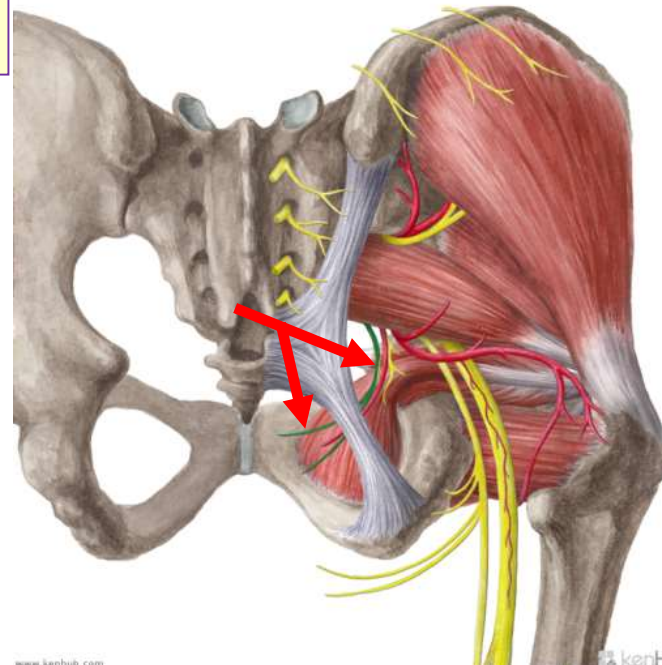
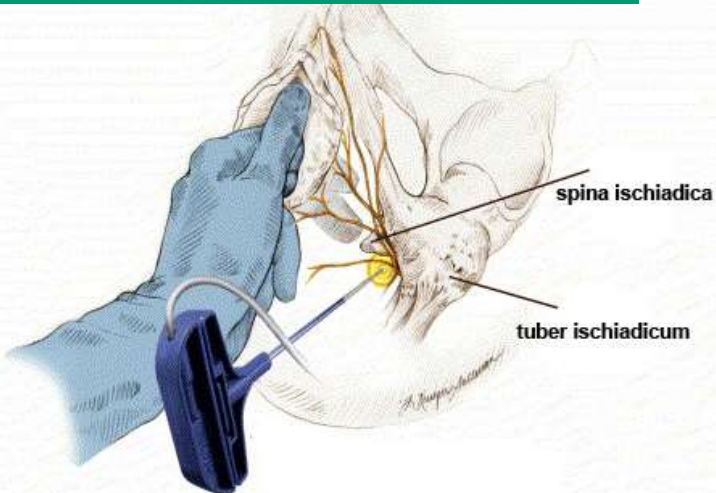

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **svaly perineální**.

Senzitivně inervuje **většinu v regio perinealis**.

PORODNICKÁ ANESTEZIE HRÁZE

N. ISCHIADICUS (L4-S3)

SMÍŠENÝ NERV

Tloušťka malíku

PRŮBĚH

Výstup z malé pánve přes **FORAMEN**

INFRAPIRIFORME.

V krajině hýžd'ové probíhá v 1/2 vzdálenosti mezi hrbolem sedacím a zadním horním trnem kyčelním, **na zadní straně stehna** probíhá mezi flexory.

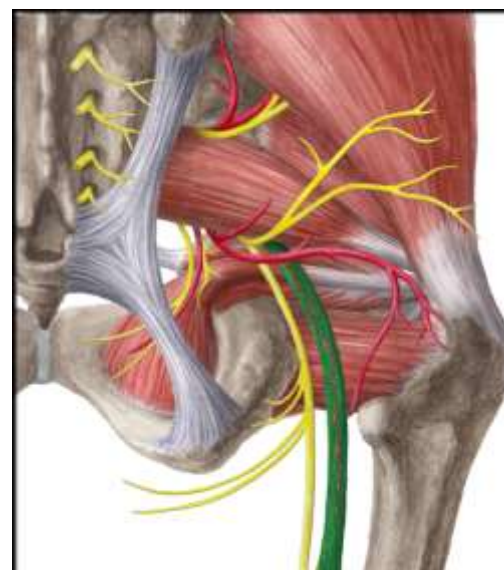
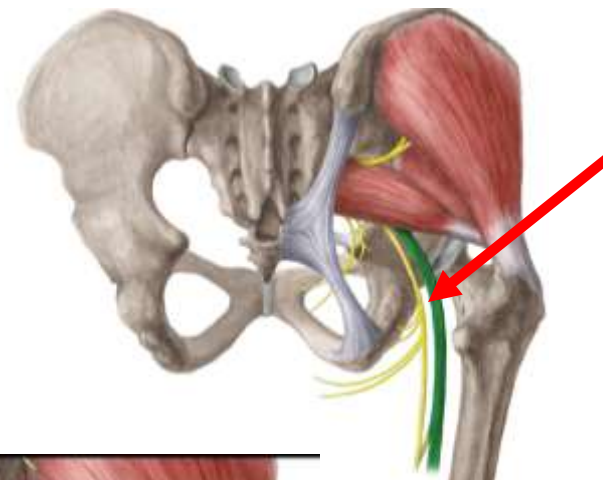
Nad fossa poplitea se dělí v konečné větve:

1. **N. TIBIALIS**
2. **N. FIBULARIS (PERONEUS) COMMUNIS**

Kůži zadní strany stehna inervuje **N. CUTANEUS FEMORIS POSTERIOR**
samostatná větev plexu sakrálního

Kůži bérce inervují **konečné větve N. ISCHIADICUS**

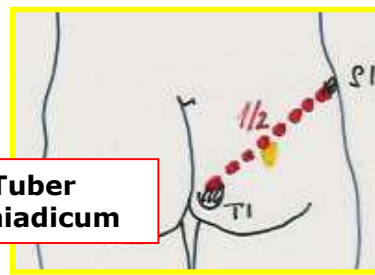
AREA NERVINA

Motoricky
inervuje **zadní svaly stehna**
- flexory

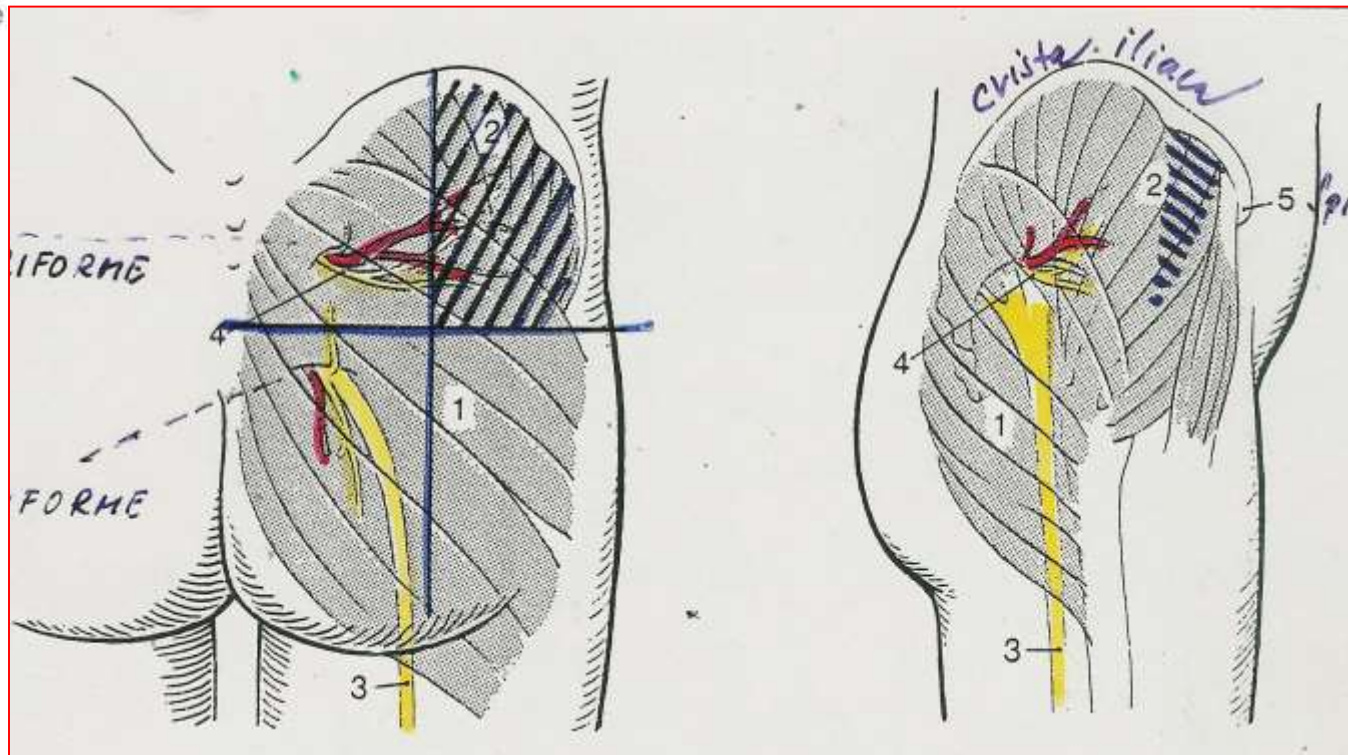
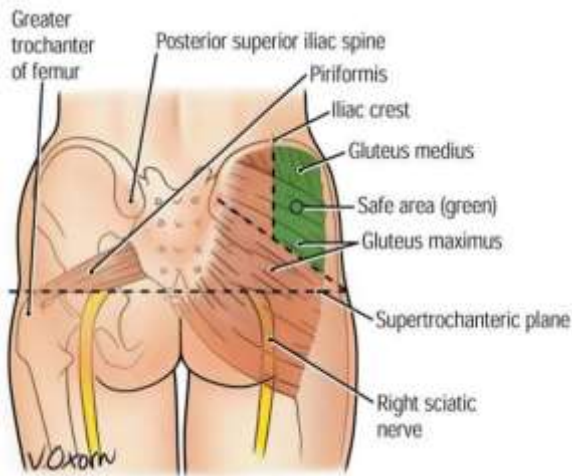
Senzitivně
inervuje **pouzdro kyčelního a kolenního kloubu** – **kůži neinervuje!**

Tuber ischiadicum

Spina iliaca posterior superior

APLIKACE INJEKCE DO REGIO GLUTEA

! Nutno respektovat výstup nervů z plexus sacralis z foramen supra- a infrapiriforme: i.m. injekci lze aplikovat pouze v horním zevním kvadrantu krajiny.

N. TIBIALIS (L4, L5, S1-S3)

SMÍŠENÝ NERV

Silnější ze 2 koncových větví

N. ISCHIADICUS

PRŮBĚH

Přímé pokračování

N. ISCHIADICUS – probíhá středem **FOSSA POLITEA**.

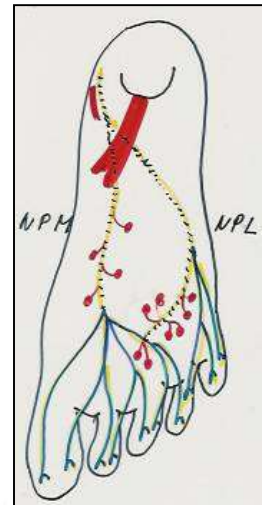
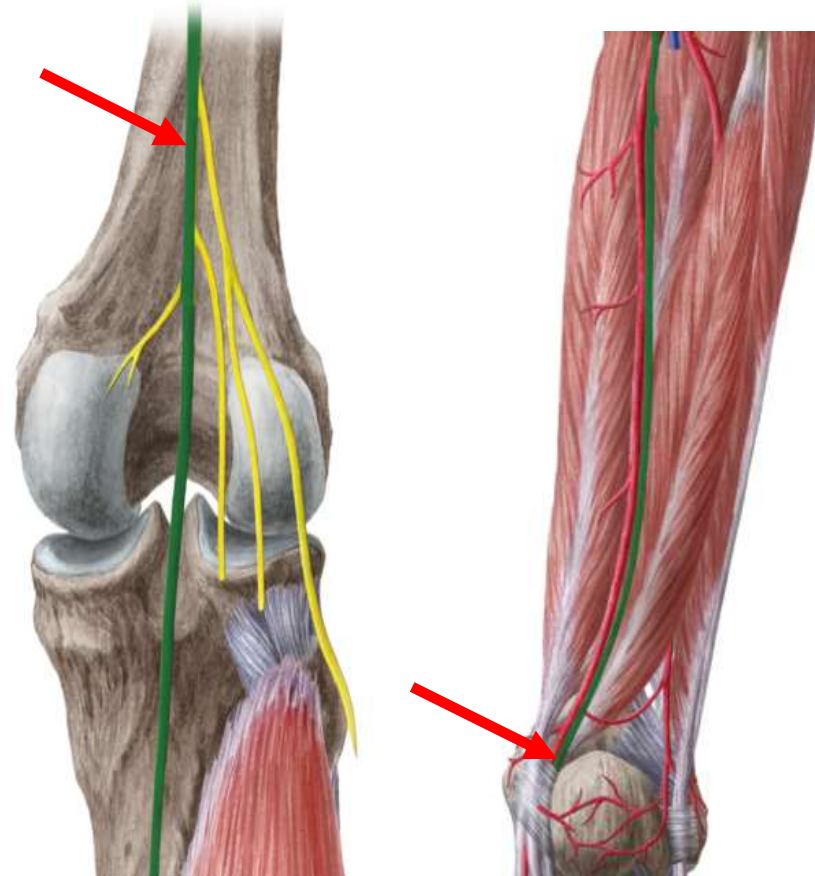
Za vnitřním kotníkem = **úžinové místo** - se dělí ve **2 konečné větve**:

N. PLATARIS MEDIALIS ET LATERALIS - obě probíhají na plosce nohy.

AREA NERVINA

Motoricky inervuje **svaly lýtkové** a **svaly planty**.

Senzitivně inervuje **kůži lýtká, planty: n. plantaris medialis** et **n. plantaris lateralis**

N. FIBULARIS (PERONEUS) COMMUNIS (L4, L5, S1, S2)

SMÍŠENÝ NERV

Tenčí ze 2 konečných větví

N. ISCHIADICUS

Větve rr. articulares; n. cutaneus surae lateralis; r. communicans fibularis
- spojením s větví n. cutaneus surae medialis vzniká **N. SURALIS**.

Krátký kmen nervu se za hlavičkou fibuly = **vulnerabilní místo** – dělí ve **2 konečné větve**:

1. **N. FIBULARIS SUPERFICIALIS**

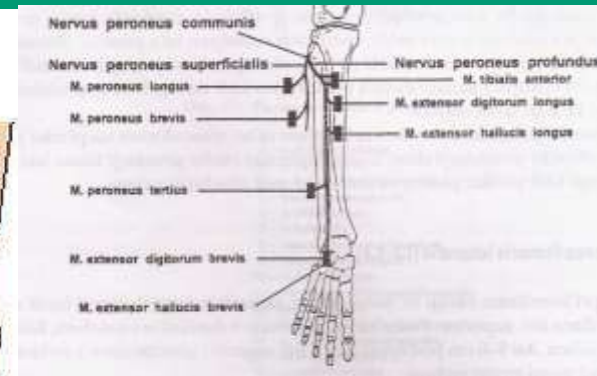
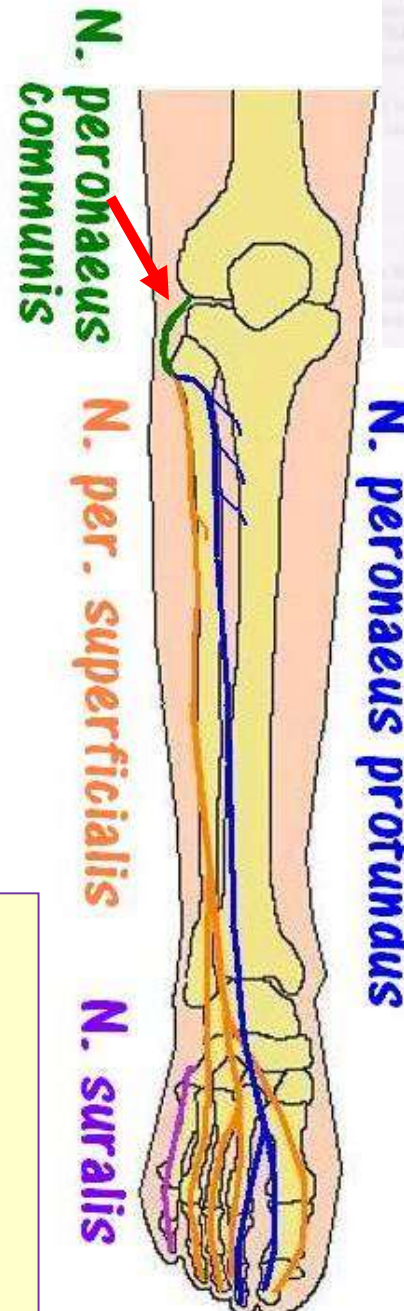
Na bérce probíhá na laterální straně **mezi mm. fibulares** a pokračuje na **hřbet nohy**.

2. **N. FIBULARIS PROFUNDUS**

Na bérce probíhá na **přední** straně a pokračuje na **hřbet nohy**.

AREA NERVINA

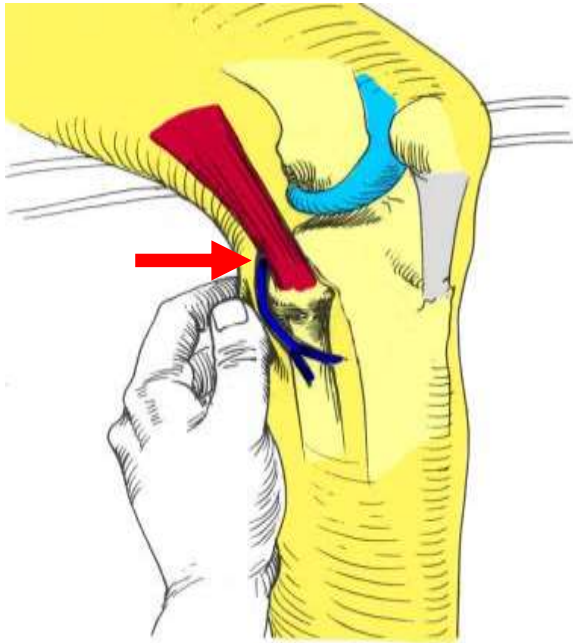
1. NPS inervuje
motoricky svaly fibulární
sensitivně hřbet nohy
2. NPP inervuje
motoricky extenzory bérce a svaly hřbetu nohy
sensitivně malý trojúhelník kůže hřbetu nohy mezi palcem a 2. prstem

ÚŽINY A VULNERABILNÍ MÍSTA NERVŮ DK

N. FIBULARIS COMMUNIS

Průběh ve fossa poplitea kolem hlavičky fibuly, kterou spirálovitě obtáčí

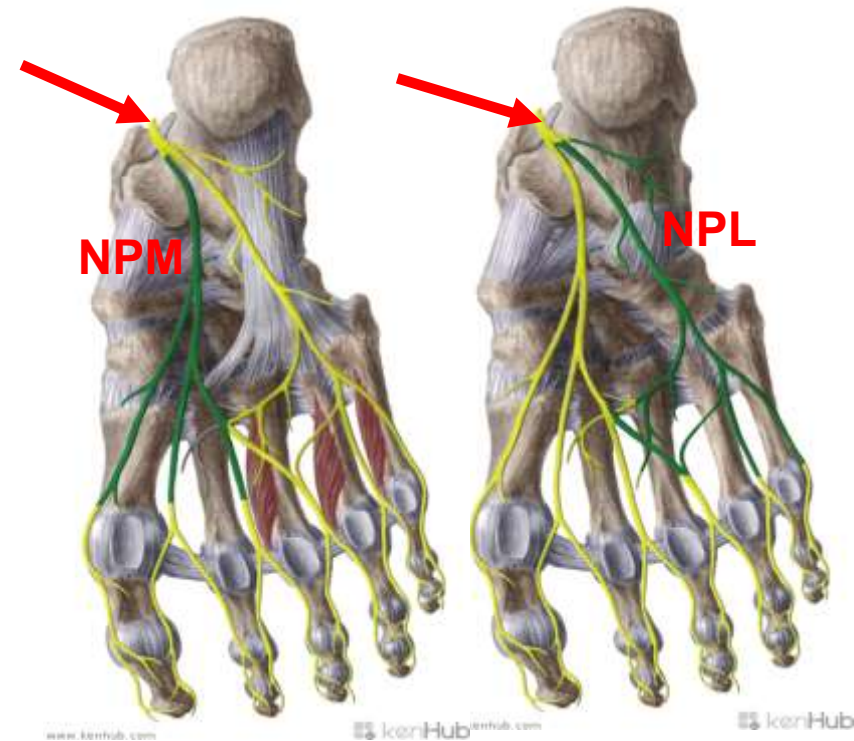
Obrna nervu

Stoj: Nemožnost zvednout špičku a laterální okraj nohy – **nepostaví se na patu.**

Chůze: Aby pacient nevláčel špičku a laterální okraj nohy po podložce, **ohýbá DK nadměrně v kyčli a koleni = „kohoutí“ chůze** a podložky se dotýká nejprve špičkou a laterálním okrajem nohy **jako při steppingu = stepáž.**

N. TIBIALIS

Průběh za vnitřním kotníkem = tarzální (maleolární) kanál (tunel)

Obrna nervu

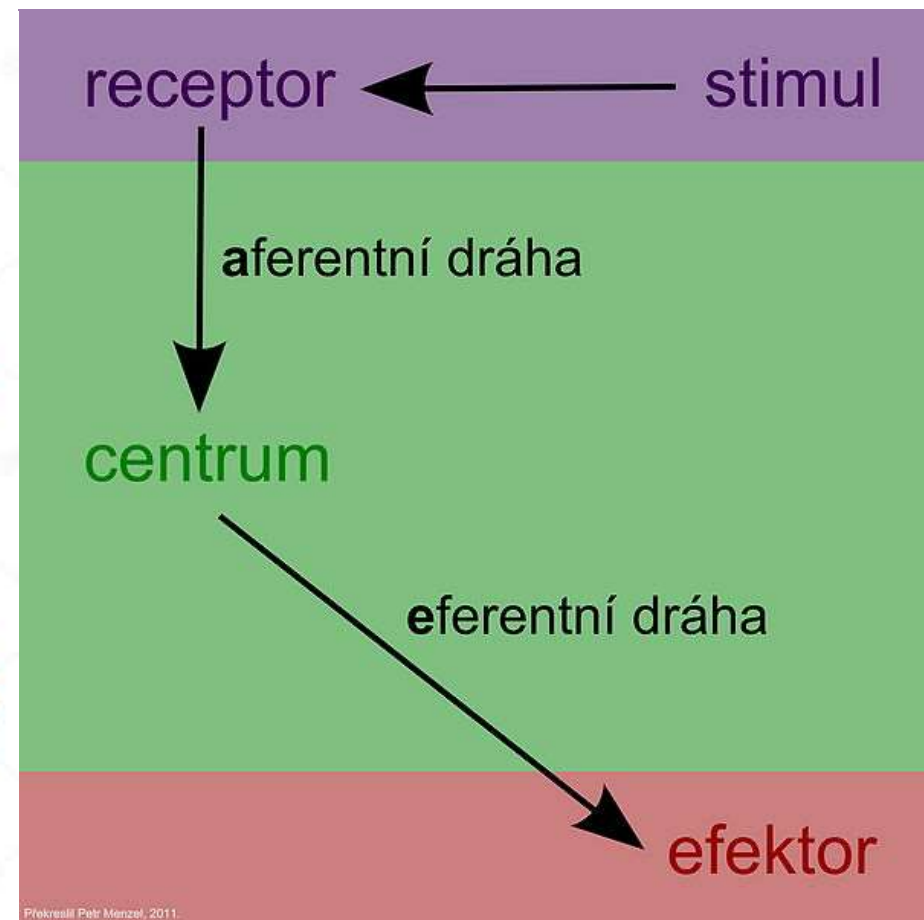
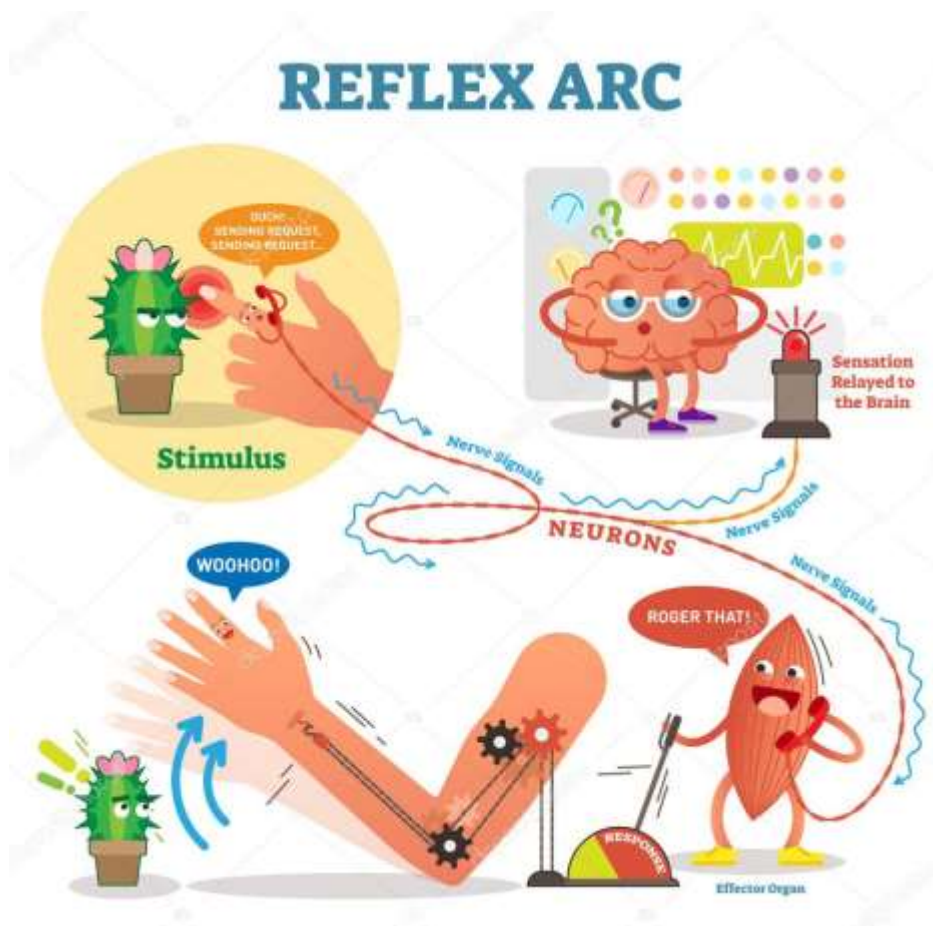
Stoj: Nemožnost zvednout patu – **nepostaví se na špičku.**

Chůze: Při chůzi pacient **přidupává patou = kalkaneotyp chůze.**

REFLEXNÍ OBLOUK

= nervová dráha, která ovládá průběh reflexu

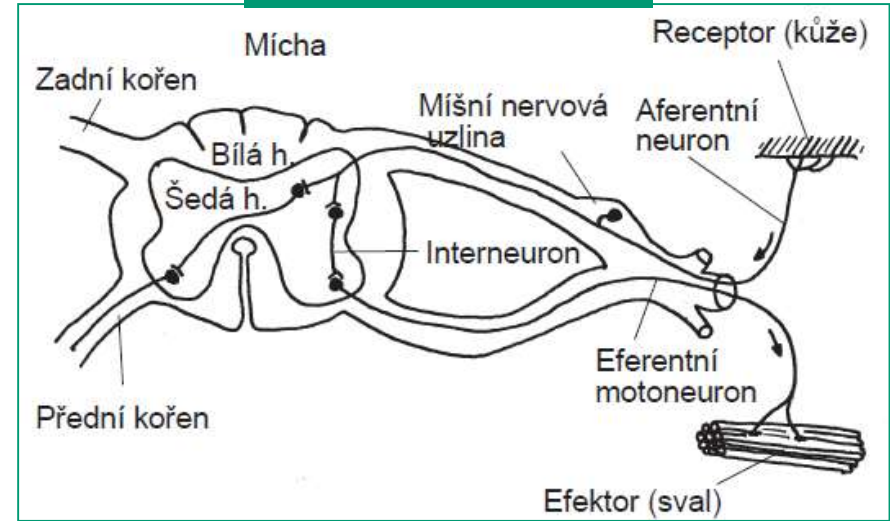

REFLEXY

- základní funkční prvek nervové soustavy

- receptor
- sensorická, aferentní dráha
- centrum
- motorická, eferentní dráha
- efektor

REFLEXNÍ OBLOUK

reflexní reakce: jednoduchá, rychlá, stereotypní

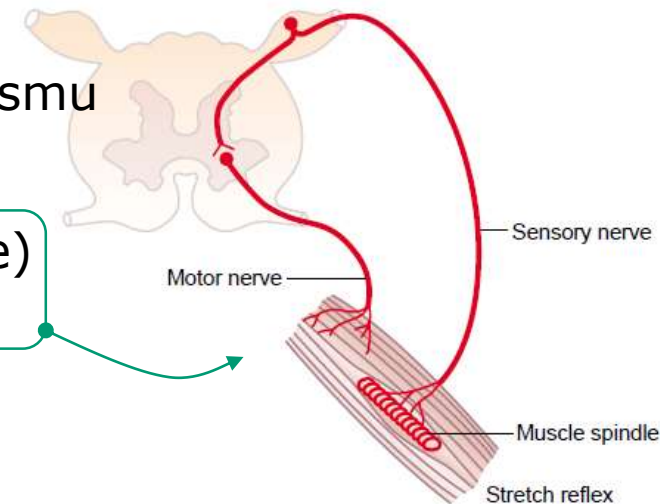
reakční doba: doba od stimulu k odpovědi organismu

monosynaptický reflex: - 2 neurony (1 synapse)

- patelární, bicepsový, tricepsový reflex, reflex Achillovy šlachy

polysynaptický: - vmezeřené interneurony

- extenzorový, flexorový (obranný – reakce na bolestivý podnět), zkřížený extenzorový reflex (udržení rovnováhy při obranném reflexu DK)

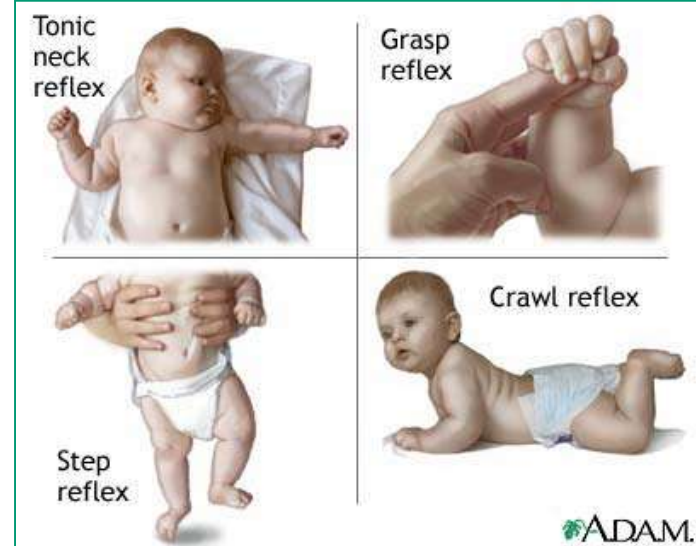
REFLEXY

Nepodmíněné reflexy

vrozené, geneticky kódované;

centrum v míše:

ochranné, novorozenecké/kojenecké,
zornicový, patelární...

Podmíněné reflexy

nepodmíněný podnět (jídlo) → nepodmíněná reakce (slinění)

spojení **podmíněného podnětu** (zvonek) s **nepodmíněným** (slinění v přítomnosti potravy)

zvonění → slinění i bez přítomnosti jídla
centrum v kůře mozku

získané, forma učení, dráha není trvalá

→ **vyhasínání**

I. P. Pavlov

1904 - NC za fyziologii a medicínu

SOMATICKÝ NERVOVÝ SYSTÉM – MOTORIKA

CNS (mozek, mícha) + **PNS**

řídí činnost **kosterního svalstva**

komplex dějů, udržování postoje, pohyb, návaznost na psychickou činnost (mimika, čtení, psaní)

REFLEXNÍ CHARAKTER U JEDNODUCHÝCH POHYBŮ

svalový tonus

trvalá lehká kontrakce kosterních svalů, činnost páteřní míchy

Opěrná motorika

system postojových a vzpřimovacích reflexů

Cílená motorika

složitá soustava úmyslných pohybů

OPĚRNÁ MOTORIKA (MOTORICKÝ SYSTÉM POLOHY)

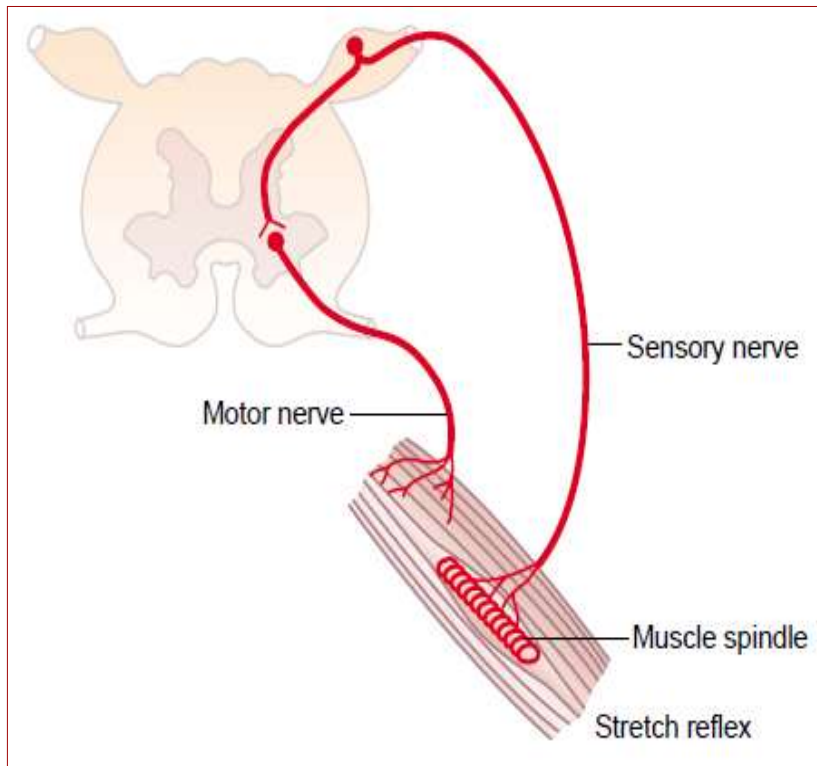
REFLEXNÍ CHARAKTER

➤ míšní nervová soustava

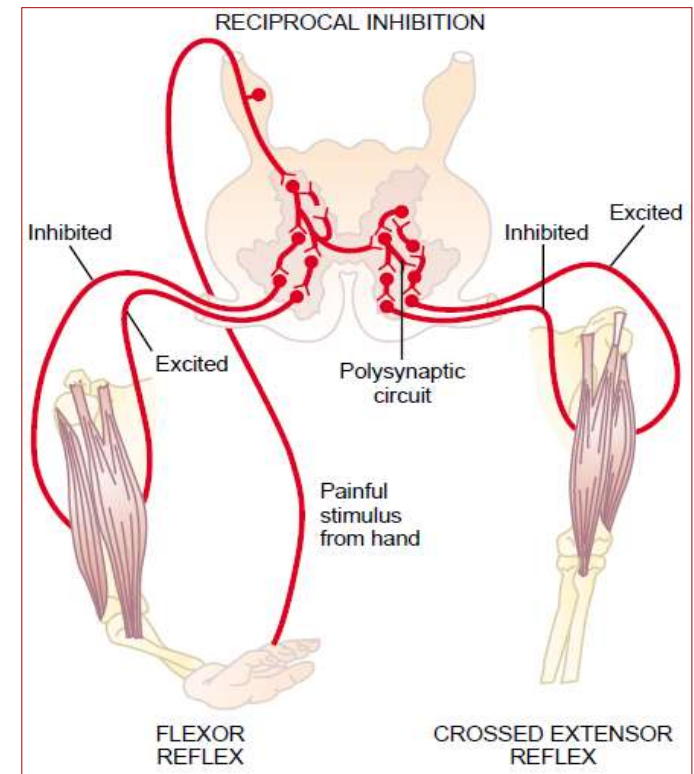
reakční doba = 20 - 40 ms

receptory – svalová vřeténka, šlachová tělíška

monosynaptický napínací reflex

polysynaptický reflex

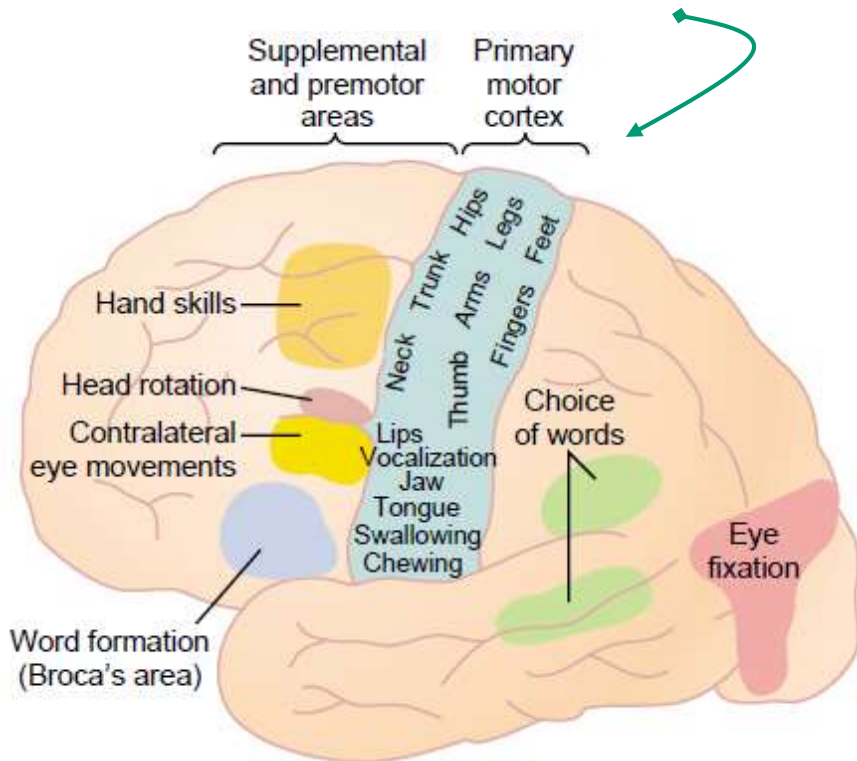
CÍLENÁ MOTORIKA (MOTORICKÝ SYSTÉM POHYBU)

VOLNĚ ŘÍZENÁ ČINNOST, vycházející z mozkové kůry

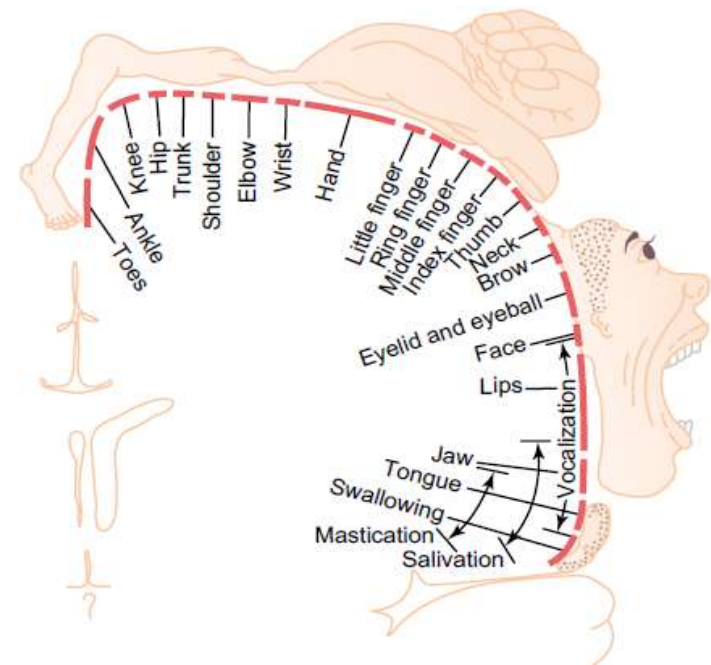
- kooperace, koordinace s podkorovými strukturami
+ mechanoreceptory, zrak

reakční doba = 100 ms

korové motorické centrum

somatotopická reprezentace kosterního svalstva

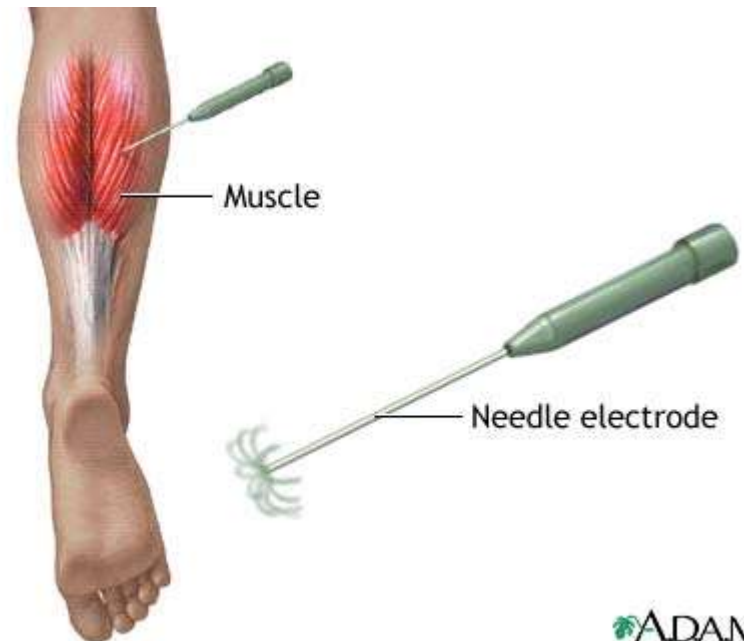
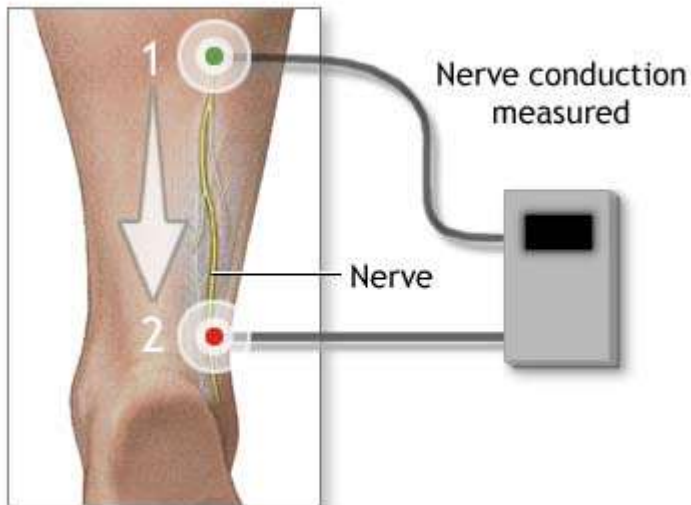
Elektromyografie - EMG

metoda vyšetření pohybového systému a jeho inervace

**MĚŘENÍ RYCHLOST VEDENÍ VZRUCHU VE STIMULOVANÉM NERVU
A VELIKOST ELEKTRICKÉ ODPOVĚDI NA STIMULACI VE SVALU**

záznam: **EMG** = **elektromyogram**

aktivací motorické jednotky kosterního svalu jsou vyvolány **akční potenciály** - elektrické pole zaznamenáváno z povrchu těla z pokožky v blízkosti svalu

POUŽITÉ ZDROJE:

- Čihák R. : Anatomie 3, Grada , Avicenum, 2004
- Naňka O., Elišková M.: Přehled anatomie Třetí , doplněné vydání, Grada Karolinum, 2015
- Netter: Atlas of Human Anatomy, 6th Edition, Elsevier 2014
- Archiv AÚ (doc. O. Naňka, dr. Shbat)